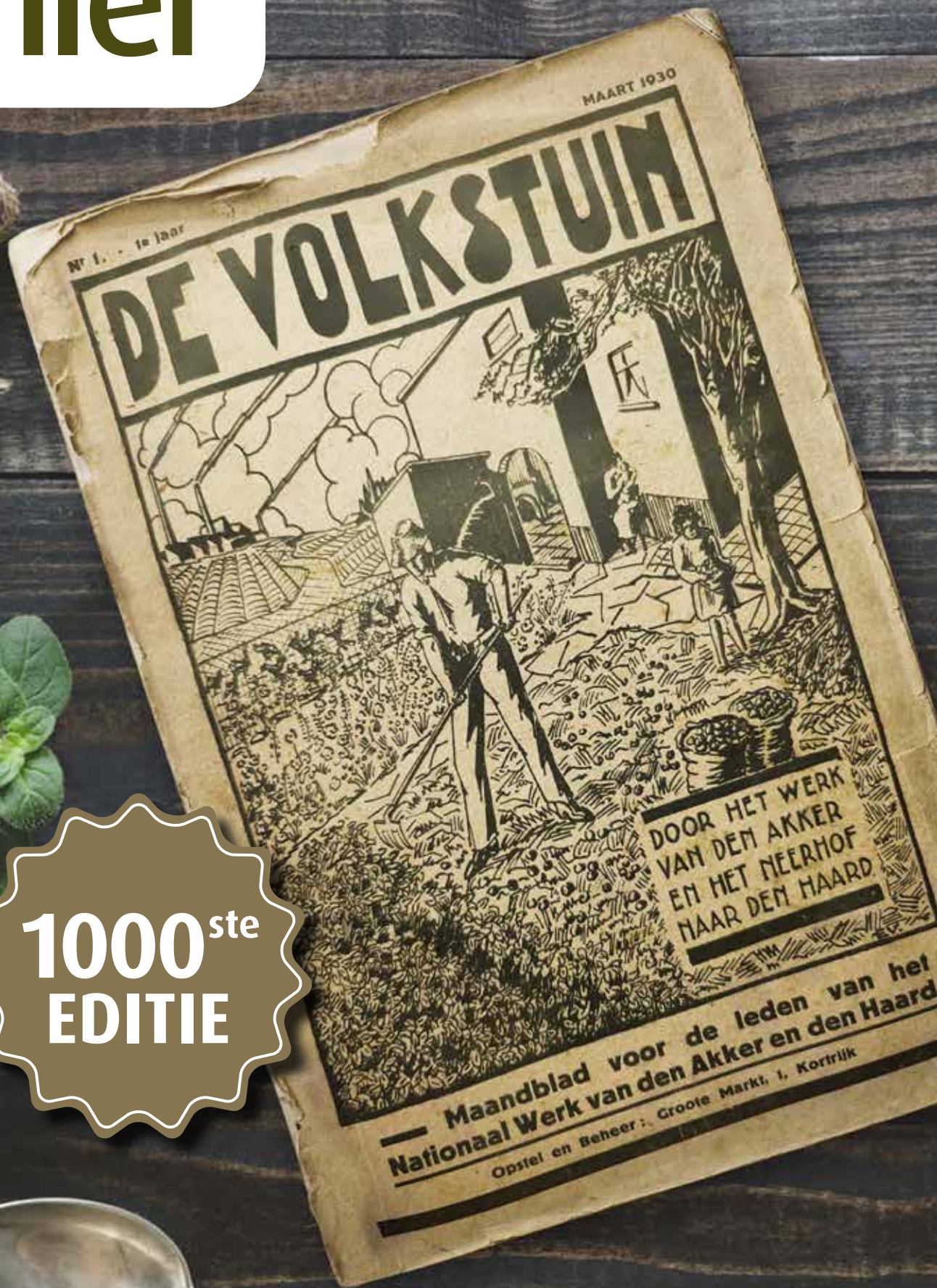

tuinMagazine

wat je zelf tuint is top hier

Jaargang 91 • Nr. 3 • maart 2020

1000ste
EDITIE

Colofon

Ledenblad

uitgegeven door TUINHIER VZW

Verschijnt maandelijks, behalve in januari

Directeur

Frederik De Clercq

Zich abonneren?

U kunt zich abonneren door € 23 te storten op de rekening van uw provinciaal verantwoordelijke. U ontvangt alle nummers die verschijnen tussen de datum van betaling en 31 december 2020.

Vermeld steeds uw naam en volledig adres in de mededeling.

Voor internationale abonnementen € 30.

De provinciaal verantwoordelijken

Antwerpen

Sandra Van Loock – 0497 88 82 51

sandra.vl.tuinhier@gmail.com

BE98 6466 3037 2193

Industrieweg 99, 2260 Westerlo

Limburg

Cor Stappers – 011 63 23 66

limburg@tuinhier.be

BE07 9799 4276 8566

Lillerbaan 7, 3990 Kleine-Brogel

Oost-Vlaanderen

Erik Schauwvlieghe – 0473 45 92 24

oostvlaanderen@tuinhier.be

BE21 0000 4879 1303

p/a Woodrow Wilsonplein 2, 9000 Gent

Vlaams-Brabant

Gilbert Verspecht – 053 66 39 55

vlaamsbrabant@tuinhier.be

BE72 0000 4920 0016

Populierenlaan 14, 1790 Affligem

West-Vlaanderen

David Ghesquière – 050 22 34 21

westvlaanderen@tuinhier.be

BE84 0000 4400 5159

Sint-Rembertlaan 18, 8820 Torhout

Hoofdredacteur en adjunct-hoofdredacteur

Jo De Weirt – 0478 48 66 05 – maandblad@tuinhier.be

Luc Deboosere – 0473 71 09 41 – luc.deboosere@proximus.be

Publiciteit

Voor het plaatsen van publiciteit of de tarieven,

contacteer: Yapado, Fabienne Van Moerkercke

092 10 46 24 – 0497 06 32 20

fabienne.vanmoerkercke@yapado.com

Adresverandering

Gelieve bij adreswijziging uw provinciale verantwoordelijke te verwittigen (adres hierboven). Deel uw oud en nieuw adres mee en de datum van de wijziging.

Klachten

Bij klachten over het niet of niet tijdig ontvangen van uw ledenblad contacteer eerst uw postbode of het postkantoor. Indien dit zonder gevolg blijft, **contacteer uw provinciaal verantwoordelijke**.

Vormgeving

Magenta.be, Brugge

Druk en afwerking:

Drukkerij Die Keure, Brugge

De redactie behoudt zich het recht om artikels te weigeren of ze in overleg met de steller te wijzigen. Elke auteur blijft persoonlijk verantwoordelijk voor de door hem gestelde artikels. Voor de advertenties zijn de inzenders verantwoordelijk. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, gereproduceerd of vermenigvuldigd zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

U kunt ons vinden op: www.tuinhier.be

[facebook.com/tuinhier](https://www.facebook.com/tuinhier) (deel onze pagina)

Onze wortels

Waar toen deze tuinman actief was, staat nu wellicht het warenhuis waar we tegenwoordig andermans groenten en fruit kopen! Van het idyllische beeld van de tuinman, werkend op de akker voor de vruchten van de akker, rest er nog zo weinig.

Deze cover dateert uit de periode waarin de arbeider zorgde voor 'kost en woonst' voor vrouw en kind, voor outer en heerd. Links zijn er de lange schoorsteenpluimen van 't fabriek waar de man werkt overdag. Deze tekening moet dus 's avonds of in het 'weekend' zijn gemaakt.

Tuinieren is voor deze mensen een dubbeltje met twee kanten. Naast de zware fabrieksarbeid anno 1930, wacht er thuis nog het harde labeur op het land om den brode. Anderzijds zijn er de zoete vruchten als liefde voor vrouw en kinderen en tijd om de longen te verluchten en de geest te zuiveren.

Onze huidige tijd kent rijkgevolde winkelschappen met groenten en fruit; naar de herkomst stellen we ons te weinig vragen. De cover dateert uit het interbellum, uit de crisisjaren. Het was redden wat er te redden was. Elke woning had nog een tuintje dat 'beboerd' kon worden en er was nog ruimte voor een kip, een geit, een schaaap.

Tegenwoordig zien we allemaal de betonnen dozen oprijzen in de stadskern, de versteende woestijn. Het is allemaal peperduur, we hebben geen grond meer, we hebben ook geen tijd en/of geen goesting om de spade te hanteeren. Waarom zou het, velen hebben een rijkelijk inkomen!

Arbeid adelt. Rust roest. Met ouder worden, moeten we blijven bewegen! Integendeel, we trekken ons terug, we sluiten ons op en kijken toe. We verliezen niet alleen de natuur, maar ook onze band met de natuur. We missen onze roots, het werken en telen in de grond. Veel mensen raken gestressed of kennen een burn-out.

Wij, tuinvrienden, hebben de vrijheid dat het niet meer hoeft om den brode. We prijzen ons gelukkig onze hobby te mogen beoefenen in en met en door de natuur. En wat geeft meer voldoening dan een gezonde, vitaminerijke vrucht van eigen kweek? Daarom gaan we door, ook na ons 1000ste nummer!

Luc Deboosere

Inhoud

Woord vooraf	3
Het magazine: een tijdslijn	4
Tuinwerkzaamheden in maart	6
Nieuws uit de afdelingen	13
Tips	14
De gevlochten winterkrans	15
Kinderhoekje	16
Teeltwisselingsplan 2020 anno 1920	18
Inclusief tuinieren met Tuinhier	20
Win een 'Zakboek voor de Klimaattuin'	23
Groenbemesters en aaltjes: labels en waarheid (deel 2)	24
Geknipt oom te snijden (deel 6)	26
Wat je moet weten over je potgrond (deel 2)	28
Boekbespreking	30
Wedstrijdvraag	31
Poëzie	31

Met de steun van

Aan de Dames en de Heeren lezers van den Tuinhier Waarde Dames en Heeren,

Een **1000ste** geluk dat ik als kersverse voorzitter het voorwoord in het **1000ste** magazine mag neerschrijven. Het eerste nummer - duidelijk vóór mijn tijd - is ontstaan in crisistijd of het interbellum. Toeval wil dat ons huis een typische interbellumwoning is.

Ik probeer me in te leven in de tijd van toen... Links van mij een boek 'Grondbeginselen van land- en hofbouwkunde' van de landbouwberoepsscholen (1900), een boek van Felix Timmermans, 'Boerenpsalm' (1935), het uitzicht op de tuin. En recht voor mij - anno 2020 - een flatscreen met de afbeeldingen van enkele covers en bladzijden van de eerste magazines.

Twee stevige contrasten, het nostalgische TOEN en het hedendaagse NU. Het nostalgisch gevoel zoals Felix Timmermans het zo mooi beschreef:

'Met hopen en verlangen zal ik naar de eerste priemekens staren, ze zien wassen en vrucht zien worden. Elke plant kent ge. Die doet het, en deze moet nog wat koerazie krijgen. Ha, de hele dag is voor u, van den morgen tot den avond. Ge moogt zaaïen, plukken, planten, mesten, ge riekt naar de aarde, ge proeft ze, ze zit versteend in de groeven van uw handen. Gij zijt fier op uw werk, blij om den oogst, ge zijt uw eigen baas en uw eigen koning.'

Het hedendaagse gevoel dat we geleefd worden, dat het steeds sneller moet. Gelukkig kunnen we ons dan terugtrekken in onze tuin. Terug hopen en verlangen om uiteindelijk fier te zijn op onze bloemen en de oogst. Geef toe... een één-uit-**1000** gevoel!

Dat is wat we bij Tuinhier willen koesteren. Met al onze leden, vrijwilligers, bestuursleden en vaste medewerkers. Ondanks de strengere wetgeving en een jaarlijkse financiële strijd, slagen we er als vrijwilligersvereniging toch nog steeds in dat gevoel van tuinplezier te laten groeien.

Ons maandblad speelt een centrale rol in onze vorming en communicatie. Elf maal per jaar vinden jullie er actuele en uitgebreide informatie over diverse aspecten van het ecologisch verantwoord tuinieren. Toendertijd omschreven ze dit als: *'En ieder moet het zijne hebben, nietwaar, mijn beste planters?'*

Een maandblad dat zich richt tot alle tuin- en plantenliefhebbers, m/v, jong en ouder. Een mooi uitgewerkt leeskunstwerk gemaakt door vrijwilligers. En dat voor een prikje. Zoals het bestuur destijds mooi formuleerde: *'Wie zou er nog meer willen hebben voor dat geld? Niemand die niet van lotje getikt is.'*

Lees nu snel verder WANT... dit is slechts het voorwoord van het **1000ste** magazine. Het feestplezier is niet te stoppen in deze uniek editie. Wees gerust! Na deze **1000ste** editie volgen nog duizenden één-uit-1000 magazines.

**Ik wens jullie heel veel lees- en tuinplezier!
En vergeet vooral niet die Tuinhiersgoesting door te geven.**

De Heere Voorzitter,

Thomas Lemmens

Het magazine: een tijdslijn

Het duizendste maandblad; dat verdient een kort geschiedkundig overzicht. Zonder jullie te willen overdonderen met namen en data, geven we toch graag eens een korte tijdslijn weer van de vele jaren van het bestaan van het magazine.

We mogen er zeker fier op zijn dat we het duizendste maandblad aan u kunnen voorleggen; er zijn weinig verenigingen die ons daarin zullen evenaren.

Tuinhier is ontstaan onder de naam Werk van den Akker en den Haard/Ligue du Coin de Terre et du foyer in 1896. Dat betekent dat we in 2021 een feestjaar hebben: Tuinhier zal dan 125 jaar bestaan! De eerste decennia van het bestaan van de vereniging was er nog geen maandblad. De bestuurders van de plaatselijke volkstuinten kregen wel een driemaandelijkse (hoofdzakelijk Franstalige) bestuurdersbrief, maar voor de leden was er niks. Vanaf de jaren 20 werden -naast de leden op de volkstuinten zelf- ook private tuiniers toegelaten op de activiteiten.

In 1930 startte de West-Vlaamse vrijgestelde Jules Callens met een eigen maandblad getiteld 'De Volkstuin', dat wel gericht was op de individuele tuinder. Het blad bevatte vlot leesbare en praktische bijdragen met concrete adviezen bij de teelt van gewassen. Aan de andere kant van de taalgrens werden snel daarna gelijkaardige edities uitgegeven. In 1932 nam het nationaal bestuur de publicaties in het Vlaamse landsgedeelte over.

Sindsdien is het maandblad verder blijven groeien en evolueren tot wat het op heden is: nog steeds een zeer goed gevuld, informatief blad dat praktische tips en tricks geeft, dat informeert over de algemene werking, bijdragen levert tot gezonder en bewuster omgaan met onze groene planeet en een beeld geeft van de activiteiten en inspirerende werking van andere afdelingen. De klanken over de evolutie van het maandblad zijn zeer lovend en we vernemen dat het gelezen wordt op verschillende locaties in en buiten huis.

In 2014 veranderden zowel de lay-out als de naam van het magazine naar de nieuwe naam van de vereniging: het nieuwe Tuinhier-magazine werd geboren.

Met de gekende frisse huisstijl, vaste rubrieken en ruimte voor nieuwe inzichten bereiken we nog steeds vele tuiniers in zowel volkstuinten als in hun eigen tuin of op hun eigen balkon. Tuinieren is terug hip en dit magazine draagt bij tot een geslaagd kweekseizoen!

Om af te ronden zou ik de twee heren eens in de kijker willen zetten die zich reeds jarenlang engageren om dit magazine in je brievenbus te krijgen: spring-in-'t-veld-hoofdredacteur Jo De Weirt en de eerder bescheiden adjunct-hoofdredacteur Luc Deboosere. Samen met de batterij aan auteurs zorgen zij elke maand voor een prachtig exemplaar.

Er nog eens duizend maandbladen bij doen zal vermoedelijk niet meer aan hen besteed zijn, maar ik wens hen nog vele magazines toe! Aan de vele vaste en losse auteurs die de voorbije jaren en decennia bijgedragen hebben aan dit magazine: ook een welgemeende, dikke dankjewel! Dank zij jullie inzet blijven we met het magazine evolueren.

Aangezien we in dit magazine een mix van zowel recente foto's als foto's uit 'de oude doos' publiceren, hierbij een foto van onze hoofdredacteur in zijn jongere jaren.

Frederik De Clercq

Directeur Tuinhier vzw

de VOLKSTUIN

VOORGAAN VAN HET NATIONAAL WERK VAN DEN AKKER EN DE HAARD

Jaarabon 12 fr.

Los nummer 75 c^t

REDAKTIE: Vooruitgangstraat 14 St. Nikolaas
Tel. 330

BEHEER en AANKONDIGINGEN:
Langepijnstraat 158, Torhout Postb. 3159/67

BESTUURLIJKE Mededeelingen

- 1. Daar de oplage van het Januarinumner, uitgeput was, en in herdruk, zal dit nummer in de eerste dagen van de maand Maart, onder hand aan de nieuwe abonneenten toegestuurd worden.
- 2. De afdelingen welke nog de abonnementsgelden niet gestort hebben, worden vriendelijk aangezocht om in regel te stellen met een overschrijving te doen op P. C. 315967 van L. Knudde Torhout.
- 3. Aan alle inbrengers van aankondigingen wordt een commissieloon van 10 % uitgekeerd. Inlichtingen en vragen op het sekretariaat.

Inhoud van het Maartnummer

1. Bestuurlijke Mededeelingen.
2. Van de Redactie.
3. Wat Volkstuinders voor malkander doen?
4. Wat doen in den Volkstuin in Maart.
5. Schikking van den Volkstuin.
6. Erwtien.
7. Spinazie.
8. Aardappels.
9. Iets over bloempotten en plantenkuijen.
10. Werk van den «Akker en Haard».
11. Over Specerij- en Geneeskundige kruiden.
12. Over het houden en het mesten van varkens.
13. Bondsleven.

Van de Redactie

Hoe moet ons blad "opgesteld," zijn?

Dat wil zeggen: wat moet er in «Volkstuin» te lezen staan? En is er soms niets te wijzigen op redactiegebied?

Zooals het blad nu opgesteld is, geeft het de volgende rubrieken:

1. Bestuurlijke Mededeelingen.
2. Leidingsartikels, over Organisatie en dergelijke.
3. Tuinbouw, met aan 't hoofd: Wat is er in deze maand te doen?
4. Kleinveeteelt.
5. Iets voor de Vrouw (soms Gezinsopvoeding).
6. Bondsleven.

Er wordt over dat alles iedere maand 16 bladzijden leetuur bezorgd; en men betaalt daarvoor 6 fr. 's jaars!

Wie zou er nog meer willen hebben voor dat geld? Niemand die niet van Lotje getikt is.

Er bestaat in de gansche volkstuinbeweging van de gansche wereld geen enkel orgaan dat aan die voorwaarden geleverd wordt.

Maar misschien bevalt niet aan ieder elke van de rubrieken?

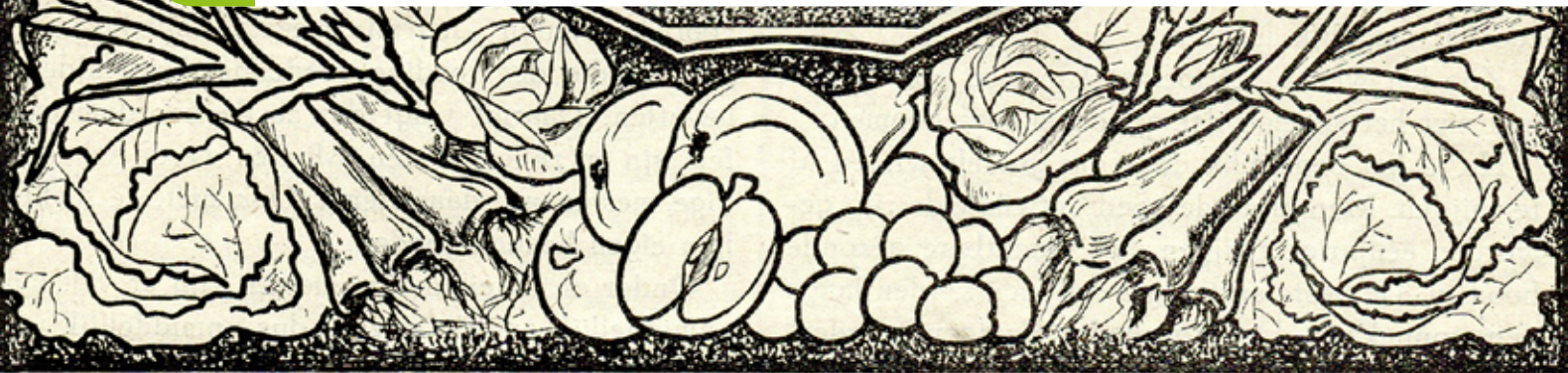
Is het punt 2: de leidingsartikels?... Of de 4^e rubriek: kleinveeteelt?... Of wat?

Ja, het kan gebeuren dat lezer Jan geen belang stelt in een bepaald artikel. Maar dan bevalt dit misschien lezer Piet, of een van de andere 5998 lezers.

Zeker, we nemen aan, dat sommige grootstadsbewoners geen nut hebben van de artikels over de geit of zelfs de hoenders; maar deze hebben dan nut voor de kleinstads- of dorpsbewoners. En ieder moet het zijne hebben, nietwaar, mijn beste planters?

Daarbij met Volkstuin op te stellen zooals hij nu is, hebben wij slechts beantwoord aan het verlangen dat algemeen uitgedrukt werd van voor het blad werd. Er werd over die zaken langdurig onderzocht.

Met hem op te stellen zooals hij is, hebben wij dan wat andere officieele organen van vroeger

• GROENTETUIN •

Werkzaamheden in de groentetuin in maart

Eigen gaard is goud waard

Neen, die gaard is geen West-Vlaamse g/h-verspreking. Het is een bewuste verschrijving van de 'Haard' op de voorpagina van de maarteditie van 'DE VOLKSTUIN' uit 1930. Het toenmalige 'Maandblad voor de leden van het Nationaal Werk van den Akker en den Haard' focuste ongetwijfeld op de gaard met g, synoniem van tuin.

Vroeger was de moestuin een onmisbare bron voor ons levensonderhoud.

Negentig jaar geleden was die tuin meer dan ooit een onmisbare bron van levensonderhoud, een letterlijke voedingsbodern. Negen decennia later is onze gaard van goudwaarde als heerlijk ontspannende liefhebberij, als mooi meegenomen welkome aanvulling op de keukentafel en, in deze speculatieve(re) vastgoedtijden, misschien ook wel als duur(zzaam) stukje grondbezit.

Maar vanaf maart vooral als rustpunt in en zelfs tegenhanger van de vooruitsnellende technologische (r)evolutie.

We halen het geoliede tuingereedschap van stal én onze moestuin uit zijn winterslaap. Op 20 maart 2020 start de astronomische lente.

'Velen zijn reeds ongeduldig, om in den groententuin, het werk van zaaien en planten, welke in de maand Maart te verrichten valt, uit te voeren.'

Lees evenwel verder!

Wat te doen in den groententuin in Maart.

Velen zijn reeds ongeduldig, om in den groententuin, het werk van zaaien en planten, welke in de maand Maart te verrichten valt, uit te voeren. Laat ons niet te haastig zijn, om den doorweekten grond, welke door het laatste slecht weer, koud en stijf is gaan liggen, om te werken. Weten wij wel, dat alleenlijk goede uitslagen kunnen bekomen worden, wanneer zaad of plant, in een goed midden, in wel verlichten en opgedroogden warmen bodern geplaatst is. De spreuk « naast en spoed is zelden goed » kan hier goed van pas komen. In algemeenen regel worden de eerste zaai- en plantingen het best rond half Maart uitgevoerd. Wij willen dus eenige aanwijzingen geven wat er zooal kan gedaan worden. Het perceel der bladgewassen zal als bemesting — stalmest, aal of beir — duiven- of kienmest, en bij gebrek hiervan 3 à 4 Kgr. zwavelzuren ammoniak per are vóór de planting of zaaiing ontvangen hebben. Hierop kan nu salaad gekweykt worden ;

Tuinwerkzaamheden in 1930!

Beter rapen aan eigen dis dan elders vlees of vis

Vervang die rapen in de eerste helft van de vorige eeuw gerust door om het even welke groente. Oost west was toen immers niet alleen thuis best, maar vooral ook het goedkoopst. En dus gingen zij en gaan ook wij in maart rap aan de slag?

Wie niet aan zijn of haar lentekriebels kan weerstaan bij de eerste streep zon of een aangename temperatuursopstoot, weze toch gewaarschuwd.

'Laat ons niet te haastig zijn, om den doorweekten grond, welke door het laatste slechte weêr, koud en stijf is gaan liggen, om te werken. Weten wij wel, dat alleenlijk goede uitslagen kunnen bekomen worden, wanneer zaad of plant, in een goed midden, in wel verlichten en opgedroogden warmen bodern geplaatst is.'

Ongeduldig de natuur tarten, betalen we vaak cash. Onder andere het risico op nachtvorst is nog meer dan re-

eel. Bodemconditie en weersomstandigheden zijn niet te forceren, hoogstens te beïnvloeden door een interne of uitwendige factor, hetzij een verwarmingsbron, hetzij een bescherming.

Het in de winter aangebrachte, organische dek materiaal werkt isolerend en beschermt de relatief warme ondergrond. De voorjaarsintentie om alles snel weg te nemen of vlug met een woelvork (lichte bodemstructuur), dan wel een spade (zware kleigronden) in te werken, leidde in de jaren dertig van de twintigste eeuw tot de waarschuwing "De spreuk 'haast en spoed is zelden goed' kan hier goed van pas komen."

Zaaimogelijkheden

De zaaiopstart van warmteminnende zomerteelten zoals artisjokken, aubergines, augurken, courgettes, knolvenkel, komkommers, paprika's, pepers, postelein en tomaten zouden ze bijgevolg (moeten) doorschuiven naar april. Een serre - alias koude bak - kenden ze wel.

En dus zijn dit maartmogelijkheden om te zaaien, ook vroeger, mits in het beschikbare voorjaarsgamma: andijvie, bloemkool, kervel, koolrabi, peterselie, (zomer- en herfst) prei, radijs, (bleek-, snij- en knol)selder, sla, tuinkers, wit-

Laat je niet leiden door de kalender om in de moestuin te starten, maar kijk naar de 'conditie' van je grond!

te kool en wortelen. Wij voegen daar alvast reeds afgeharde (krop-, groene en rode krul-, eikenblad- en/of ijsberg) sla- en bloemkoolplantjes aan toe die ons op de wekelijkse markt of in een tuincentrum te koop toelachen.

Wortelen doen 't gat bortelen

Excuus voor het onverbloemde of plastische van de uitdrukking. In hoeverre wortelen ook echt de stoelgang bevorderen is voer voor meer wetenschappelijke onderbouw.

Wat zeker is: ondanks de al dan niet vermeende waarheid achter de uitspraak, moestuiniers laten niet na om wortelen te kweken. In de jaren stillekes (zie uittreksel op foto) én nu! De teelt verkiest nog steeds 'een frisschen doordringbaren zandgrond, met goede bouwlage; zulke gronden waar vlas en erwten insgelijks wel gelukken.'

De vroegste zaai in februari-maart in rijen op 25 centimeter van elkaar dekken we anno 2020 met plastic af. We dunnen de plantjes in de rij tot op 5 centimeter uit en trekken er vervolgens insectengaas tegen wortelvlug en bladluis over. Het kiemende onkruid schoffelen we af en toe tijdens een droge dag weg.

Tegenwoordig dekken we wortelen bij het zaaien eerst af met een plastickeoepel, daarna met insectengaas tegen de wortelvlug.

Wat de 'Voornaamste varieteiten (ten onrechte soorten genaamd)' betreft, is 'de halflange Nanteesche wortel met ronden top' negentig jaar later een Nantes verbeterde geworden. Misschien was ook (een variante van) de Amsterdamse bak gekend, maar van de vroegste Mokum F1, de Flyaway F1 met goede wortelvliegiresistentie en de Purple haze F1 met dieppaarse kleur was geen sprake wegens F1-hybrides met vele jaren veredelingsgeschiedenis achter de rug.

Wat een hedendaagse luxe! Tijdens het interbellum van de vorige eeuw was het nog volop rekening houden met 'honger maakt rauwe bonen zoet'.

II. Grond, bewerking, bemesting.

Wortels (evenals alle wortelgewassen) verkiezen een frisschen doordringbaren zandgrond, met goede bouwlage; zulke gronden waar vlas en erwten insgelijks wel gelukken. Versche stroomest is af te keuren; hij doet de wortels sprietelen en deze zijn minderwaardig en geven veel afval. Grond rijk in navette van voorgaande jaar past best: de wortelgewassen volgen heel natuurlijk op de krachtig bemeste bladplanten van voorgaandjaar.

De grond wordt 30 cm. diep omgewerkt en ontvangt per are: 10 k. superfosphaat (Thomasslakken of supra); 3 k. zwavelzuur potasch en 2 Hl. vloeimest; deze laatste kan ten deele of ten geheele door 3 k. ammoniaknitraat worden vervangen.

In nateelt b. v. na bloemkoolen of vroege aardappelen, die doelmatig werden bemest, is het voldoende eene gewone begieting met vloeimest te doen vóór het zaaien ofwel 2 k. ammoniak-nitraat per are vóór het hakken der jonge wortelen te strooien.

III. Zaad en zaaien:

De grond wordt wel doorwerkt en fijngelegd.

Het zaad zal men' duchtig tusschen de handen wrijven om destekeltjes af te breken: de zaadverdeeling gebeurt dan gemakkelijker en de aarde sluit beter tegen de zaden; aldus gaat de kieming - die overigens traag geschiedt - veel beter door.

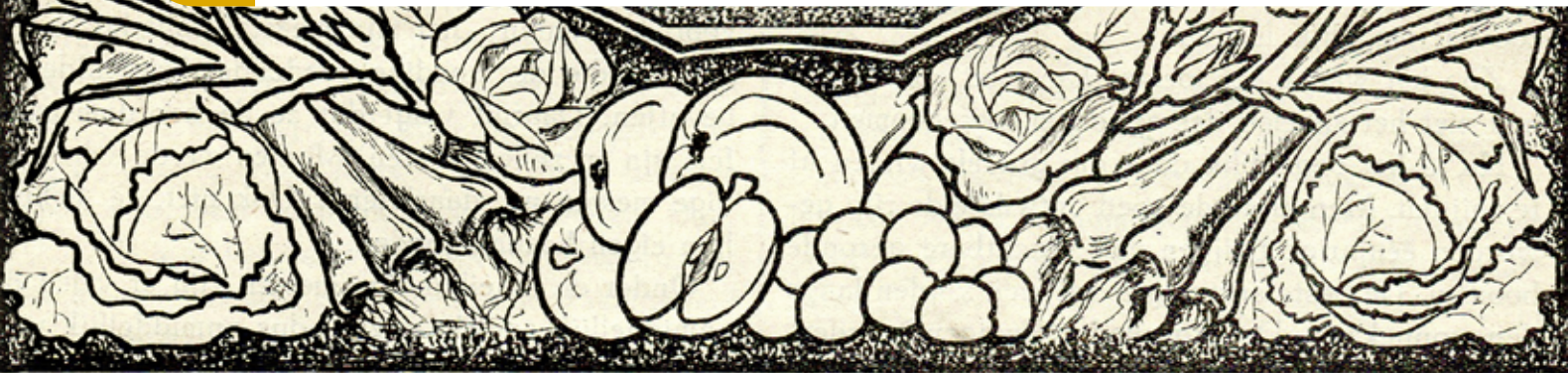
IV. Voornaamste varieteiten (ten onrechte soorten genaamd):

a) de halflange Nanteesche wortel met ronden top, is schoon roodvleezig, bijgenaamd zonder hert, juist gezegd met minder en zacht hert dan de gewone wortels, is vooral de wortel tot versch gebruik bestemd, immers om reden dat hij iuterst malsch is, bewaart hij ook moeilijker.

Wortelteelt-oude-stijl

Wim Popelier

• BLOEMEN •

Werkzaamheden in de siertuin in maart

Eindelijk is de eerste lentemaand aangebroken. Het is alsof de hele tuin terug wakker schiet en, afhankelijk van welke temperaturen we hebben gehad in januari en februari, kan dat in een behoorlijk snel tempo zijn.

Het is dan ook een maand waar we nu echt wel aan de slag moeten in onze tuin want er is al heel wat te beleven.

Bloembollen nu en straks

De eerste bloembollen zijn al een tijdje aan het bloeien en de eerste raken al uitgebloeid. Bij bollen zoals de narcis kan de uitgebloeide bloem zaad gaan vormen, dit zorgt ervoor dat er extra energie van de plant naar de vorming hiervan gaat en minder naar de bol zelf.

Wil je volgend jaar terug sterke bloembollen, laat dan het loof staan en knip de bloemhoofden af net na de bloei.

wel voor dat er op elke knol een nieuw oog aanwezig is. Je kan echter ook stekken nemen, al is dit wel voor de gevorderde tuinhierder.

Plant de dahlia met de kraag boven de grond. Wanneer er daarna scheuten van een 8 à 10 cm verschijnen, snijd je ze af tot tegen de knol. Verwijder de onderste bladeren en doop de stekken in stekpoeder. Plant ze in kleine potten en dek ze af met een plasticzak om de wortelvorming te stimuleren.

Ook andere planten zoals *Pelargonium* kan je nu stekken. In een van de oude edities van ons magazine is te zien hoe je dat doet.

Bloemisterij Arthur Dekesel
Waereghem

Speciaal aanbod voor leden van 't Werk v. d. Akker

6 dahlias knollen cactus en decoratifs	16 fr.
12 " " " "	30 fr.
6 " " laatste nieuwigheden	27 fr.
12 " " " "	50 fr.

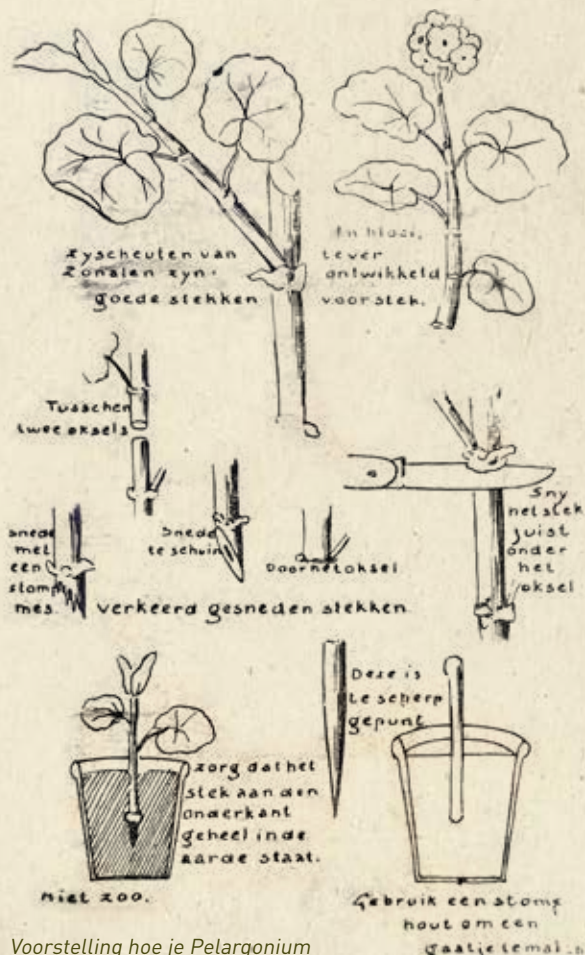
Franco thuis besteld over heel België

In 1930 waren dahlia's ook al (dure) geliefde tuinbloemen.

Ook nu kan al gedacht worden aan het planten van de zomerbollen. Begonia, dahlia, fresia, gladiolen, lelies... kunnen de grond in wanneer het niet meer vriest. Komt er nadien toch nog onverwacht wat vorst aanzetten, dek dan de vorstgevoelige soorten wat af met vliesdoek of stro.

Wie zeker wil zijn, kan ze ook in pot voortrekken in de serre en ze daar laten staan tot de grootste risicoperiode is verdwenen.

Dahlia's kan je in maart op twee manieren vermeerderen. De makkelijkste manier is door de oude knol te delen. Zorg er

Voorstelling hoe je *Pelargonium* kan stekken, anno 1930.

Geef de natuur een kans

Al eens gedacht aan onze bijen en vlinders? Wil je er ook wat meer in je tuin? Misschien is het aanleggen van een kleine bloemenweide dan wel een ideaal plan. Maart is daar dan ook een goeie periode voor. Wanneer je nu zaait, ben je de onkruidzaden wat voor en kan het bloemenzaad de concurrentie van de aanwezige onkruidzaden in je grond aan.

Er zijn verschillende mengsels op de markt voor bijen of/en vlinders. Vaak is het afhankelijk van jouw type grondsoort welke zaden het goed gaan doen en welke minder. Wil je dan ook een perfect resultaat, dan kan je ook een mengsel laten personaliseren naar jouw voorkeur en grondsoort. Het is soms iets duurder, maar zeker de moeite wanneer het om grotere oppervlaktes gaat.

Wanneer onze tuin een goed ecologisch evenwicht heeft, dan krijgen we ook minder last van die lastige insecten zoals bladluizen. In deze periode van het jaar moeten we daar extra waakzaam voor zijn, zeker in de serre.

Het is een goed idee om nu vangplaten in je serre op te hangen. Deze zijn ook in kleine verpakkingen te verkrijgen in je tuincentrum. Zo kan je vlug detecteren wanneer er een probleem is en kan je het op tijd aanpakken.

Er zijn al heel wat nuttige insecten op de markt die men kan inzetten in de strijd tegen de bladluizen en witte vlieg, zoals galmuggen, sluipwespen en de larven van het lieveheersbeestje. Ze hebben vaak een beter resultaat dan chemische spuitproducten, want ze pakken het probleem bij de bron aan en het is nog eens beter voor het milieu en onze gezondheid ook.

Daar zijn ze weer !

Maart is helaas ook de maand waar de eerste slakken weer komen piepen. De jonge scheuten van veel planten zijn dan ook voor hen een waar eestfestijn. Wees er als de kippen bij om ze te vanggen voor ze zich massaal gaan vermeerderen.

Actiemaand voor de rozenliefhebber

Rozen zijn nog steeds bij de meest geliefde bloemen ter wereld en velen willen of hebben er in de tuin. Wie mooie bloemen wil deze zomer kan nu aan de slag. De laatste rozen in blote wortel kunnen nu nog worden geplant. Maak een groot, ruim plantgat en maak de wortels nat met een gieter voor ze de grond in gaan. Plant ze het liefst een 3 tot 5 cm dieper dan de occulatieplaats.

Plant je ze in deze periode, dan kan je ze meteen ook insnoeien tot op een drie à vier ogen. Zorg ervoor dat het hoogste oog naar buiten is gericht zodat de plant een open structuur krijgt. Oudere rozen gaan we niet allemaal zo kort insnoeien, enkel de 'perkrozen' (theehybriden en trosrozen).

Snoeien is echter niet het enige wat we met onze rozen gaan doen. Ze kunnen na de snoei ook wat extra organische rozenmeststof gebruiken. Strooi ongeveer een 150 g per m² aan de voet van de plant voor een extra rijke bloei.

Wil je meer weten over het snoeien van rozen? De afdelingen van Tuinhier geven regelmatig cursussen, maar ook bij de kweker kan je soms terecht. Bij de gekende rozenkweker Rudy Velle (Lensrozen) in Oudenburg kan je eind februari en begin maart een praktijkcursus snoeien volgen.

Verpotten

In deze feesteditie kijken we ook nog eens terug op een oud artikel over het verpotten van planten. Het viel mij vooral op hoe sterk er werd gewezen op de soort pot.

Een geglazuurde of metalen pot zou van minder goede kwaliteit zijn omdat deze niet luchtdoorlatend is. Hoewel dit waar is, is dit jaren later wat minder van belang. De kwaliteit van de potgrond is er dusdanig op vooruitgegaan dat het dichtslibben van de grond veel minder aan de orde is. Dit wijst er nog maar eens op dat een kwalitatieve potgrond de basis is van een goed resultaat.

Iets over bloempotten en plantenkuipen

Straks is de tijd weer daar, dat wij onze woningen zullen versieren met bloemen en planten. Het wellukken van bloemeteelt, het blijven leven der bloemen is gedeeltelijk afhankelijk van de potten waarin de planten gekweekt worden.

We weten dat de wortels van alle groene planten niet alleen voedsel en water uit den grond trekken, maar ook zuurstof, die noodig is om alle leven recht te houden. Kan de zuurstof nu niet in voldoende mate in den grond dringen, dan ontstaat er een schadelijk zuur de wortels kwijnen en de plant sterft.

Als we een plant verpotten dan bemerken we, dat rond de aardkluit, vlak tegen den binnenwand van den pot, zich een dicht wortelweefsel heeft gevormd. Deze fijne worteltjes moeten door den potwand hun zuurstof uit de lucht kunnen trekken; bijgevolg moet de pot poreus zijn, opdat de lucht er kunne doordringen. Vandaar dat kamerplanten op den duur niet meer gedijen in geglazuurde potten, in porceleinen- en metalen bakjes.

Wil men, om het schooner uitzicht, toch zulke voorwerpen gebruiken, dan moet men de plant in gewone potten zetten en het bakje als gewoon omhulsel gebruiken. Tusschen de wanden van beide potten laat men een luchtruimte van 1 — 2 cm. In zinken of metalen bakjes maakt men op afstand kleine gaatjes; deze voorzorg moet men ook nemen als men met bakken uit eternit werkt. Het is eveneens af te keuren dat men den buitenkant der gewone bloempotten, vernist of beschildert.

Ook zijn alle potten niet even deugdelijk.

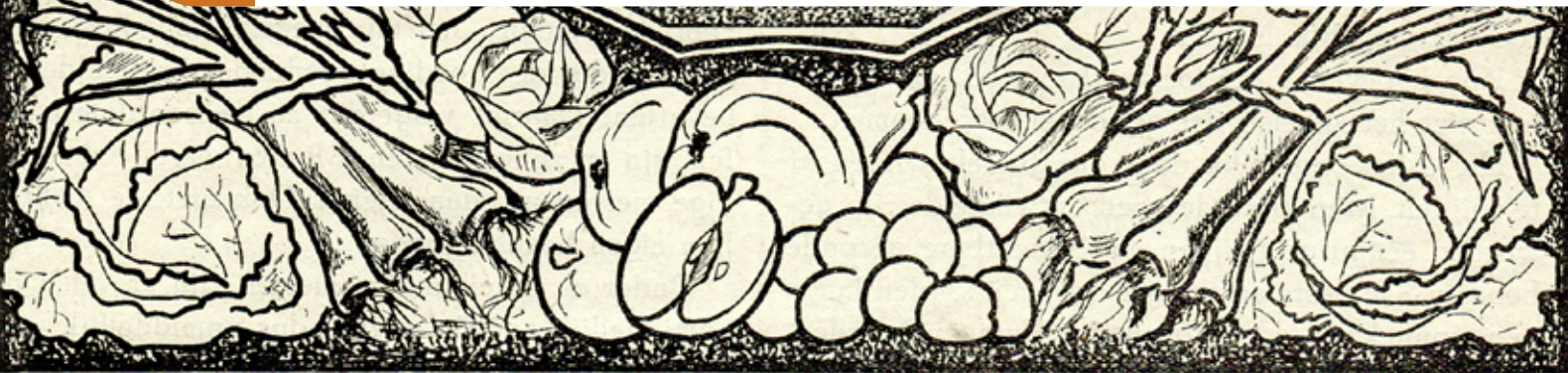
Potten die te hard gebakken zijn, die te dikke wanden hebben zijn niet poreus genoeg.

Zijn de potten reeds verscheidene jaren gebruikt, dan verstoppden de poriën gedeeltelijk door de fijne aardeeltjes, er groeien mossen op, en de pot wordt kleverig en fettig.

Zulke potten worden weerom goed bruikbaar gemaakt door ze te overgieten met kokend water en ze dan met een groven borstel binnen en buiten duchtig te schuren.

Grootere planten zet men meestal in houten kuipen.

Tinneke Provoost

• FRUIT •

Werkzaamheden in de fruittuin in maart

Te snoeien in maart

Snoei nu de oude én jonge fruitbomen! Een vorm- en onderhoudssnoei doe je in maart bij de meeste fruitbomen en kleinfruitstruiken om meer licht en lucht tussen de takken te krijgen.

Fruitsoorten die je in maart kan snoeien zijn appelbomen, blauwe bessen, braambessen, frambozen, Japanse wijnbes, jostabes, kruisbes, kweeperen, mispel, peren, trosbes, taybes, vijg en zwarte vlier.

Bij te sterkgroeiende, onvruchtbare laagstambomen kan je ook wortelsnoei doen.

TIP: Volg eens een voordracht en praktische les i.v.m. snoeien:
<http://www.tuinhier.be/>

Bij de struikvormiggroeiende bomen verwijder je de meeste lange, eenjarige twijgen (waterlot).

Fruitbomen snoeien in kleine tuinen

Ook nu raadt men aan om streekeigen rassen en gemakkelijke fruitsoorten aan te planten. Vroeger (maart 1933) vond men struikvormen gemakkelijker om te snoeien dan piramidalgroeiende (spilvormige) bomen.

Vroeger gebruikte men sterkgroeiende zaailingen als onderstam. Nu gebruikt men vooral middelsterke en zwakgroeiende onderstammen. Die geven sneller vruchten.

Vroeger en ook nu kan je in de zomer overtollige kleine takken en ongewenste waterscheuten verwijderen.

Waar men vroeger een snoeimes gebruikte om te snoeien, gebruikt men nu altijd een snoeischaar.

Een **jaarlijkse** onderhoudssnoei is nu wel noodzakelijk.

Wildopslag op de stam tijdig verwijderen met een snoeischaar!

Vijgen planten en snoeien

Ook in 1930 werden er in kasteel-, klooster- en pastoretuinen vijgen gekweekt. De teelt gebeurde er voornamelijk in druivenserres, tegen muren gericht naar het zuiden.

In de hedendaagse (zonnige) tuin kan je vijgen (*Ficus carica cv's*) opkweken als grote struik, maar ook als leivorm. Vijgen kan je ook plaatsen in een grote pot op een zonnig terras. Bij strenge wintervorst van $< -5\text{ }^{\circ}\text{C}$ moet je ze wel binnen overwinteren.

Vijgen als mediterrane terrasplant.

Planttijd	Vanaf februari tot half april ofwel in september-oktober (vorstvrij weer).
Standplaats	Zonnig, warm en windbeschut. Goeddoorlatende, voedselarme grond met pH 5,5-7.
Opkweekwijze	Struik, boom, horizontale leivorm (cordon) en waaiervormige leivorm. Ook terrasplant.
Rassen	Plant <i>parthenocarpe</i> (*) rassen zoals 'Brown Turkey', 'Brunswick', 'Blanche d'Argenteuil', 'Kadota', 'Madeleine de Deux Saisons' en 'Nazareth'. Sommige rassen geven twee oogsten per jaar. Importplanten geven in ons klimaat meestal geen eetbare vruchten omdat ze kruisbestuiving nodig hebben. * Vruchten zonder bestuiving; maagdelijke vruchtzetting.
Snoeitijd	Wintersnoei (terugsnoeien). Vanaf 15 maart tot 15 april en in augustus of in november.
Vormsnoei	Beperk de eerste drie jaar het aantal takken tot drie stuks en snoei het zijhout in op 3-4 knoppen.
Onderhouds-snoei	Snoei (maart-april) de helft van het eenjarige zijhout van de hoofdtakken in op ca. 1/2 à 2/3 van hun lengte om lage vertakkingen te bekomen. Na de eerste oogst (augustus) snoei je de zijtakken of het vruchthout terug tot de twee laagststaande scheuten. Sommige kenners beperken het snoeiwerk door om de 3-4 jaar de dikste en grootste, zo laag mogelijke tak, uit de struik te verwijderen.
Zomersnoei	Vanaf mei tot juli. De jonge, sterkgroeiende scheuten innipen (toppen) op 5-6 bladeren.
Aandachtspunten	Onrijpe vijgen en bladeren zijn giftig. Het witte sap is irriterend en kan verbranding geven bij zonnig weer! Snoei altijd ca. 2 cm voorbij een knop. Jonge vruchtjes verdragen 's winters geen koude oostenwind.

De meest voorkomende problemen bij liefhebbers zijn: te sterke groei, geen of te weinig rijpe vruchten. Veel problemen zijn te voorkomen door de juiste standplaats en een goed ras te kiezen! Met de klimaatsopwarming en de soms extreem droge en hete zomers zijn vijgen ideaal om te planten.

Beperk het aantal takken van een jonge vijgenstruik tot drie stuks.

Bemesten in de fruittuin

Een voorjaarsbemesting in maart zorgt voor een goede start! Matig bemesten en gepast snoeien maakt de planten minder vatbaar. Een jaarlijkse scheutgroei van ca. 20 cm is meestal goed. De te gebruiken hoeveelheid meststof is verschillend volgens de meststofsoort, plantensoort en grondsoort. Raadpleeg de verpakking voor de juiste dosering.

Wanneer je niet regelmatig bemest, is de groei zwakker met kleine of geen vruchten. Fruitsoorten op leem- en kleigrond moet je minder bemesten dan op zandgrond.

Bij fruitstruiken of fruitbomen die te zwak groeien, kun je 1,5 cm (= 15 liter/10 kg per m²) compost op de zwart gehouden plantspiegel leggen. In juni kan je dit herhalen, indien nodig. Kruisbessen, zwarte trosbessen en perzikbomen hebben een grote voedselbehoefte. Een te sterke stikstofbemesting geeft meer aantasting van bladluizen.

Zwarte trosbessen geven de grootste trossen op lange, eenjarige twijgen. Voor een optimale groei vragen ze veel voedsel.

Fruitbomen die te hard groeien en met weinig of geen bloemknoppen mag je niet bemesten.

Geef geen mest aan pas geplante fruitbomen, druiven en kleinfruitstruiken om te voorkomen dat de wortels verbranden. Een laagje compost, gedroogde digestaat en hakselhout uitstrooien op de plantspiegel (rond de boom of struik) is voldoende. Hou de stam vrij om verbranding en schimmelinfectie te voorkomen.

Herfstframbozen planten en verzorgen

Mits tijdig planten en een goede verzorging, geven herfstframbozen het eerste groeijjaar (augustus-oktober) reeds vruchten. Aanbevolen rassen zijn 'Autumn Bliss', 'Enrosadira(@)', 'Fallgold' en 'Polka'.

Herfstframbozen (of 2x dragende frambozen) in pot kan je vanaf november tot begin mei planten. Plant herfstframbozen in volle grond ofwel in grote potten en kuipen, voorzien van een goede waterafvoer.

De grond mag niet te nat zijn en moet een goede (luchtige) kruimelstructuur hebben. Frambozen hebben een voorkeur voor een zonnige standplaats, maar groeien ook in halfschaduw.

Dit kan je doen in maart

Stelt niet tot morgen uit wat heden in uw tuin dient te worden verricht.

In de moestuin:

- Het in de winter bij de 2019-teelten aangebrachte dek materiaal stilaan verwijderen met het oog op de slootogst ervan.
  - De zaai- en plantpercelen een tweetal weken vooraf met de woelvork of spade bewerken wanneer de grond voldoende droog is.
  - Tegelijk de bodemstructuur verbeteren door te bekalken en goed verteerd organisch materiaal toe te dienen.
  - Naast scheikundige (NPK-)meststoffen ook organische meststoffen, zoals com- of champost, kippen- of gedroogde koemest en bloed- of beendermeel gebruiken om de voedingselementen in de bodem aan te vullen en het bacterieleven te bevorderen.
  - De bouwlaag van reeds klaargemaakte percelen met plasticfolie bedekken om sneller te laten opwarmen.
  - Onder koud glas onder andere andijvie, bloemkool, kervel, koolrabi, peterselië, (zomer- en herfst)prei, radijs, rode-, spruit- en witte kool, (bleek-, snij- en knol-) selder, sla, tuinkers en wortelen zaaien en asperges forceren.
  - Voor de koude bak: op de wekelijkse markt of in een tuincentrum enkele reeds afgeharde (krop-, groene en rode krul-, eikenblad-, en/of ijsberg)sla- en bloemkoolplantjes in perskluit plus zeer vroege zomerpreiplanten kopen.
  - Onder warm glas bijvoorbeeld artisjokken, aubergines, augurken, courgettes, knolvenkel, komkommers, paprika's, pepers, postelein, tomaten zaaien.
  - Bij goede (weers)omstandigheden (inmaak- en bewaar)ajuin, lab- of tuinboon, erwten, kervel, pastinaak, (wortel)peterselie, prei, raapstengels, radijs, raket- en snijsla, snijbiet, spinazie, spruitkool, wortelen en zuring aan de volleggrond toevertrouwen.
  - Speciale aandacht hebben in de laatste week van maart voor het planten in de volleggrond van sjalotten, plantuien en de op een lichte, vorstvrije plaats voorgekiemde vroege aardappelen.
  - Bij de ingezaaide en beplante percelen de grillen van de weergoden trotseren met bijvoorbeeld gaatjesplastic, acryl-, groei- of vliesdoek.
  - Om aantastingen door insecten en ziekten te voorkomen werken met combinatieteelten, bijvoorbeeld radijzen - struikerwten en sjalotten/uien - wortelen.
- Niet vergeten: op een zonnig plaatsje in een voedsel- en humusrijke grond een kruidentuintje opstarten met voorop bieslook, dille, dragon, kervel en salie.

In de siertuin:

- Knip de uitgebloeide bloemhoofden van narcis uit.
- Plant zomerbollen wanneer het niet meer vriest.
- Vermeerder dahliaknollen door delen of stek.
- De laatste maand om nog rozen met blote wortel te planten.
- Snoei je *Hydrangea*, indien nodig, of verwijder de oude bloemen.
- Snoei en bemest je rozen voor een uitbundige bloei in de zomer.
- Zaai een bloemenweide.
- Hou het onkruid onder controle.
- Wanneer het warm genoeg is, kan je je grassen en vaste planten delen.
- Begin met het afharden van jonge planten en zaailingen uit de serre.
- Vermeerder nu je *Pelargonium* door stek.
- Geef voldoende water aan de planten in de serre en vergeet niet te verluchten.
- Let op voor de beginnende plagen zoals schimmels, luizen en slakken.
- Reukerwten kan je nu al buiten zaaien wanneer het niet meer vriest.
- Begin met het gazon te maaien maar op een hogere stand.
- Geniet van de beginnende lente.
- ...

In de fruittuin:

- Snoeien van kleinfruit, vijgen, leifruitbomen, laagstamappel- en -perenbomen.
- Snoeien van pas geplante druivelaars.
- Geoculeerde onderstammen afknippen.
- Kerven bij leifruit en laagstamfruitbomen om meer zijhout te krijgen.
- Ingekulde winterstekken uitplanten.
- Planten van frambozen, bramen, taybessen, kiwibessen, vijgen en blauwe bessen.
- Topafleggers van bramen en taybessen snoeien en verplanten.
- Gelaagstapelde zaden van okkernoten en tamme kastanje nu uitzaaien.
- Afleggen van hazelaars en vijgen.
- Fruitsoorten in pot verpotten.
- Boomstroken van pitfruitbomen vrij maken van onderbegroeiing.
- Bemesten van fruitbomen, kleinfruit en druivelaars.
- Druiven preventief behandelen tegen de druivenbladgalmijt.
- Steenfruitbomen controleren op boorgaatjes.
- Nestkastjes voor mezen en vleermuizen hangen.
- ...

Verzamelt uw tuinafval in de gedaante van een compost- hoop. Compost levert een zeer waardevolle bodemverversing voor schrale gronden.

Provincie Limburg

TUINHIER HAMONT

KINDERBLOEMSCHIKKEN

Op 21 december jl. namen een groot aantal enthousiaste kinderen deel aan het maken van een kerststuk. Aan de hand van een voorbeeld maakten ze een eigen interpretatie van het bloemstuk.

Omdat Tuinhier Hamont in 2020 vijftig jaar bestaat, zullen er ook extra activiteiten voor kinderen worden georganiseerd. Op 5 februari maakten we bijvoorbeeld vogelnestjes en op 14 maart maken we een insectenhotel.

Meer info: www.tuinhierhamont.be

Provincie Oost-Vlaanderen

TUINHIER OUDEGEM

6de GROENMARKT

Op zondag 12 april (paaszondag) organiseert Tuinhier Oudegem voor de 6de maal haar Groenmarkt. De dorpskern van Oudegem wordt omgetoverd tot een groene oase. Internationale standhouders tonen en verkopen hun beste tuinartikelen. Perkplanten, zaden, kruiden, vaste planten, tuindecoratie, tuingereedschap ..., alles komt aan bod om het nieuwe tuinseizoen degelijk voorbereid aan te vatten. Dit alles in een leuk en toegankelijk kader, opgefleurd met randanimatie en een natje en een droogje.

Adres: Kerkplein en Hofstraat, 9200 Oudegem
Van 9u30 tot 17u.

Meer info: tuinhieroudegem@gmail.com

Toegang: gratis

Rechtzetting in memoriam

Wij delen in de rouw om de heer
André Meyermans (81 jaar), gedreven
lesgever bij Tuinhier Vlaams-Brabant en Limburg

Provincie West-Vlaanderen

TUINHIER GULLEGEM

HULDIGING VERDIENSTELIJKE BESTUURSLEDEN

Tijdens de nieuwjaarsreceptie van Tuinhier Gullegem werd in aanwezigheid van vele leden en van de gewestelijk covoorzitter dhr. Jan Desimpelaere hulde gebracht aan 2 verdienstelijke bestuursleden.

Secretaris-penningmeester Johan Knockaert en bestuurslid Martine Delruwe werden gelauwerd voor hun werk voor de vereniging gedurende de laatste 20 jaar. Ook een woord van dank aan de erevoorzitster Rita Hanssens-Bevernage die reeds meer dan 35 jaar deze functie waarneemt.

Dit alles vormde de start van ons feestjaar, de viering van 90 jaar Volkstuin - Tuinhier op de gemeente, met als apotheose een groot tuinfeest op 23 augustus.

PROVINCIALE RECEPTIE

Op zaterdag 11 januari 2020 vond de jaarlijkse nieuwjaarsreceptie van het provinciaal verbond West-Vlaanderen plaats. De praktische organisatie door de afdeling MARKE maakte deze gezellige bijeenkomst tot een absolute topeditie voor de 280 aanwezige bestuursleden.

Er waren interessante sprekers, kersvers covoorzitter Jan Desimpelaere lichtte het komende beleidsplan toe, en iedereen kon deelnemen aan een drietal workshops rond het thema 'Wat je zelf tuint, is top'...

Er werd afgesloten met een aangename receptie met heel wat hapjes en drankjes die in de workshops bereid werden. Ook provinciaal voorzitter Dirk De fauw dankte de afdeling uitgebreid voor de uitstekende organisatie en de uiterst geslaagde bijeenkomst ...

Lifestyletuinbeurs in het kasteel van Ooidonk - Bachte-Maria-Leerne

Van zaterdag 11 tot en met maandag 13 april 2020, telkens van 10u tot 18u30.

Reeds meer dan 30 edities van deze tuin- en lifestylebeurs vonden in het paasweekend in het park van het kasteel van Ooidonk te Bachte-Maria-Leerne plaats.

Liefhebbers van tuin, natuur en huisdecoratie zullen er een 90-tal exposanten vinden met planten, tuinmeubelen, huis- & tuindecoratie, tuinantiek, brocante, streekproducten... Eetgelegenheden is er in de kasteeltoren en op diverse andere locaties binnen de beurs. De kinderanimatie wordt verzorgd door Nature Play dat voor een ecologisch verantwoord speelproject en natuurbeleving staat. Er is ook boomklimmen voor kinderen en een stand met minipony's. Mits een kleine toeslag kan men tevens met een gids het kasteel bezoeken.

Toegangsprijs: € 8,5 – kinderen tot 16 jaar gratis.

Op vertoon van uw lidkaart: € 4 korting (voor 2 personen).

Biologische zaden,
pootgoed & plantgoed

— — — — —
Lente-opendeurweekend
3, 4 & 5 april

Nincoofsesteenweg 671
1500 Halle
T 02 361 77 61
www.ecoflora.be

8ste West-Vlaamse Plantendag

Deze pop-uporganisatie vindt elk jaar plaats in een andere tuinbouwschool in West-Vlaanderen en krijgt zo telkens een nieuw decor en nieuwe partners. Dit jaar is VABI, Zuidstraat 27, Roeselare aan de beurt.

Met als verbindende slogan 'Méér bloemen voor bijen!' tonen vele tientallen organisaties, plantenkwekers, overheden en natuurverenigingen, hoe we met zijn allen in eigen tuin of daarbuiten kunnen werken aan een bijvriendelijke leefomgeving.

De verschillende bijenverenigingen zijn weer van de partij en delen er gratis zelfgekweekte stekken en zaden uit. Daarnaast komen er 10 kwekerijen en bedrijven met hun beste plantgoed: kruiden, vaste planten, fruitbomen, siergrassen en moestuinplantjes.

Deze plantendag is een gezinsdag met informatie, maar ook met animatie. Kinderen en kleinkinderen zijn zeker ook welkom!

De plantendag vindt plaats op 21 maart van 10u tot 17u, de toegang is gratis.

8ste
WEST-VLAAMSE
PLANTENDAG
Meer bloemen voor bijen!

GRATIS TOEGANG

zaterdag
21 maart '20
van 10 tot 17 uur

VABI
Vrij Agro-en
Biotechnisch Instituut
Campus Klein Seminarie
Zuidstraat 27, Roeselare

west-vlaanderen
de groene provincie

WWW.MIJNHOBYSERRE.BE
Betaalbare hobbyserres - Serres à un prix sympa

De gevlochten winterkrans

Zelfs in de winter zijn er materialen te verwerken waar we niet altijd aan denken. In plaats van met groen werken we eens met buigzame takken (*Cornus alba* 'Sibirica' en *Populus alba*), mossen en winterbloeiërs, zoals de *Galanthus nivalis* (sneeuwkllokje), maar verwerkt als volledige plant.

Wat heb je nodig?

We kunnen vertrekken van een strokrans, bedekt met bijvoorbeeld berkenschors. Een gewei (als knipooog naar de voorbije herfst), de buigzame takken (wintermaterialen) met het mos en de *Galanthus nivalis* die de lente verwelkomt.

Het verdere bloemschikwerk

De grootte van de strokrans is vrij te bepalen, volgens de beschikbare ruimte waar we deze krans willen leggen.

Met schors van de *Betula* (berk) bedekken we de strokrans (hier en daar de schors vastzetten met een kram). Hierop leggen we het gewei dwars over de krans heen. Dit kunnen we met enkele soepele takken vastleggen op de krans.

Naar eigen gevoel vlechten we takken van de rode kornoelje en de witte abeel verder in het geheel van de krans.

Enkele witte pareltjes aan een zilverdraad verwerken we binnenin de ruimte van de krans. Deze verwijzen naar het ijzige van de winter.

We zoeken ook enkele bolletjes van het sneeuwkllokje en verwerken deze in wat mos dat we vinden op vochtige, schaduwrijke plaatsen in het gazon. Deze plantengroepjes steken we dan hier en daar over de kransvorm tussen de takken door. Daar kunnen ze zich dan verder ontwikkelen tot ze bloeien. Dit is een zeer natuurlijke krans, die mooi oogt op bijvoorbeeld de tuintafel op het terras.

Tips!

Het is een soort vegetatieve krans die lang kan blijven liggen op de tuintafel omdat hij een hele poos decoratief blijft. Het is het best om zo'n schikking niet binnen te plaatsen wegens lichtgebrek en te hoge temperaturen. De sneeuwkllokjes gaan anders fileren (langgerekt uitgroeien) en veel te snel uitbloeien.

Veel bloemschikplezier,
Joris Naessens

Dag liefste tuinhierdertjes!

Wist je dat we aanbeland zijn aan het 1 000ste nummer van dit maandblad? ☺ In de tijd van toen zag het maandblad er heel anders uit. Zelfs in het jaar 1933 werden kinderen gestimuleerd om tijd door te brengen in de tuin! Toen al werd er hard gewerkt in de moestuin! ☺ Voor je aan de slag gaat, kan het een goed idee zijn om kindvriendelijk tuingereedschap aan te schaffen.

Zo kan je binnenkort goed van start gaan met het zaaien en planten van je eerste babyplantjes! Een goede verzorging vraagt goed gereedschap! ☺

Handig gereedschap voor in de tuin:

• **Werkkledij.** Als je in de tuin gaat werken, kan het een goed idee zijn om kleren aan te trekken die vuil mogen worden. Ook handschoenen, een tuinschort, stevige schoenen die tegen een stootje kunnen of laarzen kunnen zeker van pas komen! ☺

• **Gieter.** Wist je dat je ook heel gemakkelijk zelf een gieter kunt maken? Daarvoor heb je een grote lege plasticfles nodig. Prik een paar fijne gaatjes in de dop van de fles. Schroef hem daarna stevig dicht en hopsakee! Je hebt een gieter in no time! ☺

• **Riek.** Een riek wordt ook wel een hooivork genoemd. Een riek kan je voor allerlei klusjes gebruiken: een riek gebruik je om het gazon te voorzien van zuurstof of je gebruikt hem om planten uit de grond te halen om ze daarna te verpotten. Ook kan een riek gebruikt worden voor het rooien van aardappels of bloembollen en om compost om te zetten. Een riek zorgt ervoor dat de wortels niet worden doorgesneden, wat wel kan gebeuren met een spade.

• **Schoffel.** Een schoffel helpt je om grond los te maken en om zo onkruid uit te trekken. Met een schoffel snijd je de wortels door waardoor het onkruid niet meer verder kan groeien. Bovendien zorgt de losgemaakte grond er ook voor dat het onkruid verdwijnt.

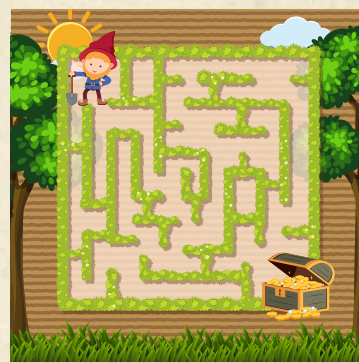

• **Spade of schop.** Om te kunnen scheppen en spitten heb je een spade of schop nodig. Ook kan je een kleine handschop gebruiken om te zaaien of te planten. Een handspade gebruik je om planten te verpotten.

• **Snoeigereedschap.** Snoeigereedschap wordt gebruikt om planten, bomen en struiken te snoeien. Opgelet! Doe dit nooit alleen en vraag altijd aan je (groot)ouders om je hierbij te helpen! Snoeigereedschap kan erg scherp zijn waardoor er makkelijk ongelukken kunnen gebeuren.

Spelletje!

Tot volgende maand, Tuinhierdertjes!

Tips voor een kindvriendelijke tuin:

- Kies voor een eenvoudige aanleg van je tuin zodat er ruimte genoeg is voor kinderen om te kunnen genieten van een natuurlijke tuin. Zo kunnen ze ongehinderd en veilig spelen.

Vijvertjes, bruggetjes, sierplanten, beeldjes... fleuren de tuin mooi op maar kunnen ook een obstakel zijn in het spel van kinderen en veroorzaken soms ernstige ongevallen.

- Zorg ervoor dat de tuin goed omheind is zodat je (klein) kind niet achter een bal aanholt en zo ongewild op straat belandt. Let erop dat het hek goed afgesloten is wanneer je (klein)kind in de tuin speelt.
- Sommige planten in de tuin kunnen giftig zijn, zoals roze laurier, vingerhoedskruid, lelietje-van-dalen, lijsterbes, hulst, klimop en kamperfoelie. Het kan raadzaam zijn om je planten daarom zorgvuldig uit te kiezen.

Kinderen worden aangetrokken door felle kleuren. Wees daarom voornamelijk waakzaam voor rode bloemen, die kunnen lijken op lekkere kersen of aardbeien. Vaak zijn het rode planten die schade kunnen berokkenen.

- Kinderen kunnen zich uren kostelijk amuseren in de tuin. Zorg daarom voor voldoende schaduw van een boom of parasol.
- Ook de zandbak is voor kinderen zeer vaak een leuke plek om te spelen. Laat kinderen daarom nooit zonder toezicht in de zandbak.

Plaats in de omgeving van de zandbak geen giftige planten, geen gevaarlijke of scherpe voorwerpen, geen vijvers, emmers of regenputten. Dek na het spelen de zandbak goed af.

- Het kan raadzaam zijn om speel- en klimtoestellen te controleren of ze al dan niet in goede staat verkeren. Deze toestellen plaats je het best op het gras of op een rubberen ondergrond en niet op bijvoorbeeld beton.

Beste (groot)ouder,

Het (moes)tuinseizoen is stilaan van start aan het gaan. Ideaal om samen met je (klein) kind op ontdekking te gaan in de tuin, ervaring op te doen, te groeien en te bloeien.

Wanneer een kind op avontuur gaat, kunnen er soms gevaren om de hoek loeren. Van zodra het kind oud genoeg is, kan het die risico's leren inschatten. Geef je (klein)kind daarom van jongs af aan bewegingsruimte om te leren omgaan met gevaren die het aankan.

Een belangrijke rol voor de (groot)ouder is het begeleiden van het kind door uit te leggen waar en wanneer er een risico of een gevaar schuilt, waarom het gevaarlijk is en wat een ander alternatief zou kunnen zijn.

Belangrijk hierbij is het vermijden of voorkomen van gevaren die schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid van je (klein)kind. Een kindvriendelijke tuin kan hierbij helpen!

- In de zomer kan vlees of vis op de barbecue eens goed smaken! Toch is het aangewezen om erop toe te zien dat kinderen niet in de buurt van de barbecue spelen. Let ook op de poten van de barbecue, naburige kabels, vorken en messen. Zorg ervoor dat de houtskool na het roosteren volledig uitgedoofd is.
- Eens volop in het moestuinseizoen maken we gretig gebruik van tuingereedschap. Wanneer kinderen in de tuin aanwezig zijn, is het raadzaam om scharen, harken, spaden, grasmaaiers... buiten het handbereik van kinderen te bewaren in bijvoorbeeld tuinhuis, garage, berging...
- Ruim zo snel mogelijk na het werken gebruikte stoffen op, zoals meststoffen, insecticiden of andere producten.

Heel veel plezier gewenst in jullie moestuintje!

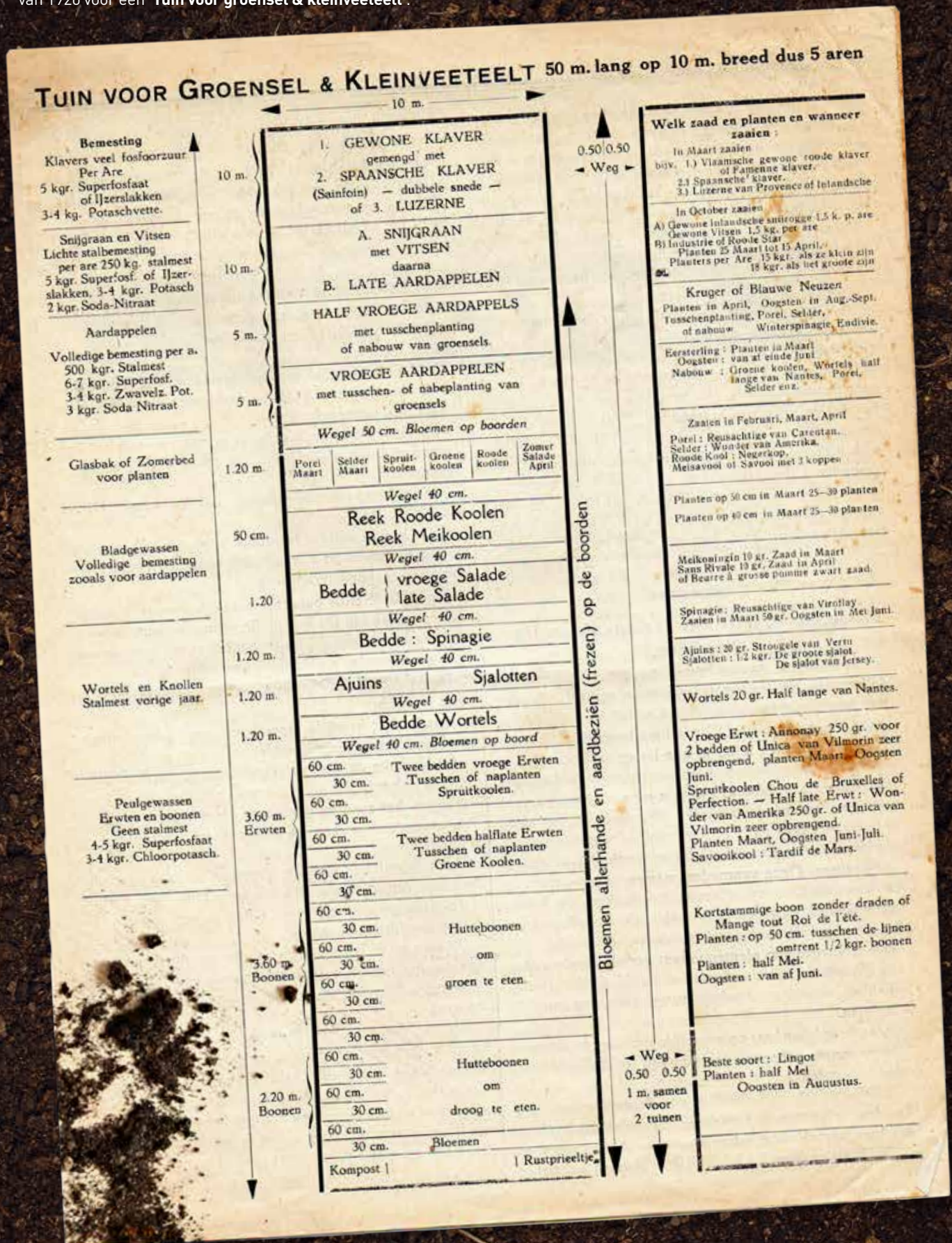
Tot volgende maand,

Evelien Lobbestael

Teeltwisselingsplan 2020 anno 1920

In dit artikel bekijken we eens een teeltplan van 2020 en vergelijken dat met het plan van 1920 voor een 'Tuin voor groensel & kleinveeteelt'.

Mijn teeltplan ziet er als volgt uit:

<p>Perceel 1: aardappelen Op dit perceel poten we onze vroege en late aardappelen.</p>	<p>Bemestingsadvies Omwille van de grote benodigde oppervlakte nemen we hiervoor een apart perceel. Aardappelen hebben een hoge bemestings- en kaliumbehoefte. Een ruime compostgift en 100 g patentkali per vierkante meter stellen je aardappelen heel tevreden.</p>
<p>Perceel 2: koolgewassen Op dit perceel planten we alle kolen, zoals bloemkool, savooikool, witte kool, spitskool, rodekool, spruitkool, broccoli, Chinese kool, boerenkool en paksoi. Maar ook... rettich, daikon, raapstelen, koolraap, raap, rucola, koolrabi, radijs, en rammenas. Dit zijn ook kruisbloemigen en behoren tot de kolenfamilie.</p>	<p>Bemestingsadvies De voedingsbehoefte van kolen is heel hoog. We moeten dan ook een flinke hoeveelheid compost (2 emmers per vierkante meter) onderwerken alvorens te planten. We kunnen ook gebruik maken van stalmest (als je erover kan beschikken). Kolen zijn gulzige planten en een bemesting van 10 kg 'korte stalmest' per vierkante meter maakt hen gelukkig. Daar kolen veel kalium nodig hebben, werken we voor het planten 100 g patentkali onder. Deze kalium zorgt voor een goede smaak en lange bewaarbaarheid van je kolen. Op zandgrond kan je voor het planten een handvol bentoniet in het plantgat doen, dit is een klei-substantie die de grond langer vochtig houdt. Omwille van de zo gevreesde knolvoet (= een slijmzwam) moeten we een correcte teeltwisseling aanhouden van 1 op 6 bij de koolgewassen.</p>
<p>Perceel 3: bladgewassen De meeste groenten voor dit perceel zijn goed gekend. We denken dan aan tuinmelde, postelein, tuinkers, waterkers, kardoen, sla, andijvie, selder, spinazie, snijbiet, veldsla, groenlof, radicchio, peterselie, Nieuw-Zeelandse spinazie en prei.</p>	<p>Bemestingsadvies De groep van de bladgewassen bestaat uit verschillende groentefamilies. Ze hebben een matige bemestingsbehoefte en worden meestal op 'oude kracht' geteeld. Op "oude kracht" telen betekent dat we geen extra bemesting gaan toevoegen voor het planten of zaaien. Deze gewassen hebben voldoende aan de 'restvoedingsstoffen' die nog in de bodem aanwezig zijn. Ze kunnen ook gebruikt worden tussen andere gewassen om plaatsjes op te vullen, of als voor- en nateelt. Wanneer je bodem een goede voedingstoestand heeft (door de jaren opgebouwd), dan heeft dit perceel geen compost nodig. Indien je twijfelt, kan een lichte compostgift volstaan.</p>
<p>Perceel 4: vruchtgewassen De groenten die op dit perceel geteeld worden zijn vooral ananaskers, suikermaïs, augurk, komkommer, meloen, tomaat, aubergine, paprika, peper, courgette, pompoen en okra. De meeste van deze groenten worden in een serre geteeld. Ik beschik over een plasticserre. Deze wordt ieder jaar 1 perceel opgeschoven en gaat mee in mijn teeltwisseling. Beschik je over een plastic serre, overweeg dan om ze ieder jaar te verplaatsen. Je draait de grondspiraal los en met enkele vrienden neem je de serre op en verplaatst ze 1 perceel.</p>	<p>Bemestingsadvies Vruchtgewassen hebben een hoge bemestingsbehoefte die we kunnen voldoen met een ruime compostgift. Na een teeltseizoen blijft er weinig 'restvoeding' over. Een gift van 100 gram patentkali per vierkante meter voldoet aan de hoge kaliumbehoefte.</p>
<p>Perceel 5: wortelgewassen Hierbij denken we aan haverwortel, rode biet, knoflook, wortels, witloof, ui, sjalot, pijpajuin, bieslook, pastinaak, knolvenkel en schorseneer.</p>	<p>Bemestingsadvies Wortelgewassen hebben weinig voeding nodig. Daarom telen we wortelgewassen op oude kracht. Geef je toch voeding, dan krijg je veel bladgroei en weinig wortelontwikkeling. Deze gewassen nemen veel kalium op uit de bodem en moeten we tegemoetkomen met 100 gram per vierkante meter.</p>
<p>Perceel 6: peulgewassen Onder peulgewassen verstaan we erwten, bonen, linzen, sojabonen, tuinbonen, peulen en pronkbonen. Na een teelt van peulgewassen blijft er extra stikstof in de bodem als we de stengels afknippen i.p.v. uit te trekken.</p>	<p>Bemestingsadvies Peulgewassen hebben weinig voedsel nodig. Hun voedselbehoefte is erg laag. Ze halen immers hun stikstof zelf uit de lucht door hun samenwerking met de Rhizobiumbacterie. Deze bacterie haalt stikstof uit de lucht en slaat die op in knolletjes aan de wortels van de peulgewassen.</p>

Het volgende jaar komen de aardappelen op perceel 6 en schuift alles 1 perceel naar boven op.

Op deze wijze komen de verschillende groenten maar om de 6 jaar terug op hetzelfde perceel.

Nemen we nu het teeltwisselingsplan van 100 jaar geleden erbij, dan zien we heel veel gelijkenissen. Het is bijna identiek.

Alleen een perceel voor vruchtgewassen ontbreekt, daar er van deze gewassen zoals tomaat nog geen sprake was. Opvallend is wel de teelt van dierenvoeding zoals klaver, luzerne en vitsen (= graan voor duiven). Inderdaad, de toenmalige 'volkstuint' was in hoge mate zelfvoorzienend wat voedsel betreft. Konijnen, geiten, schapen, duiven, varkens en kippen waren op menige 'doening' (= huis + stalling) aanwezig.

De voeding voor deze dieren werd ook eigenhandig geteeld, vandaar de grote oppervlakte van de toenmalige groentetuin (10 x 50 m = 500 vierkante meter).

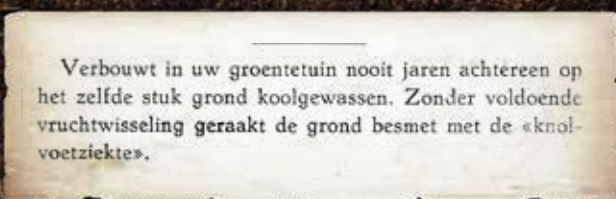
Bemerk ook de overvloedige teelt van vlinderbloemigen om in hun 'eiwitbehoefte' te kunnen voorzien. Vlees was immers 'voor de rijken'.

Opmerkelijk is ook de vaststelling dat er heel wat plaats voorbehouden werd voor...bloemen. Tussen de percelen waren er wegels met bloemen langs de kant, en de hele zijde van 50 m werd beplant met bloemen. Af en toe een snijbloempje uit 'eigen tuin' stemde moeder de vrouw gunstig, vandaar.

In de huidige publicaties van onze proefcentra voor de groenteteelt raadt men vandaag het aanplanten van bloemenwallen aan om nuttige insecten aan te trekken. De geschiedenis herhaalt zich.

Daarom mogen we de kennis van onze 'in de aarde wroetende tuiniers' niet laten verloren gaan.

*Johan Moens
De Bio Moestuiniers*

TUIN(H)IER, op meer dan één manier!

Inclusief tuinieren met Tuinhier

Graag stellen we het project van het park de Kroeme Riek voor.

De Kroeme Riek - Berendrecht

De Kroeme Riek is een buurttuin ontstaan op initiatief van het district Berendrecht-Zandvliet-Lillo. De bedoeling was om mensen uit de buurt samen te brengen. Daarnaast wilde men een buurtplek creëren waarop een gemeenschappelijke hobby kon uitgeoefend worden. Met de volkstuint in opmars viel de keuze op een tuin.

Werking

Een groep vrijwilligers werd samengesteld om het project te trekken. Zij hebben er een multiculturele toets aan gegeven. De wijk en het district zelf zijn een multiculturele omgeving. Het bestuur wou dat de tuin deze samenstelling weerspiegelde. Hiervoor zijn ze met verschillende partners gaan samenwerken, namelijk vzw Het Gezin, KWB, het Dienstencentrum en andere.

De indeling van de tuin moet de samenwerking en integratie ook bevorderen. Zo zijn er een gedeelde berging, een gedeelde kruidentuin en twee waterpompen. Hier wordt samengewerkt met alle tuinders. De twee waterpompen voor 55 tuinen zorgen er ook voor dat de tuinders elkaar ontmoeten.

Het tuinmateriaal wordt ook door iedereen gedeeld. Tot slot is er de regel 'alles dat door de omheining groeit is voor de buurtbewoners'. Zo staan er ook zestig appel- en perenbomen buiten de omheining. Een minipluktuin als het ware.

Tips!

- Zorg voor kleine tuinen, dicht op elkaar, zonder hagen. Hierdoor ontstaat ontzettend veel sociaal contact.
- Werk samen met een buurthuis voor vlotte communicatie met groepen met een andere culturele achtergrond.
- Zorg voor een open communicatie naar iedereen. Een voorbeeld: er was een tuinder die het moeilijk had met de allochtone tuinders rond zijn perceel. Hij had dit aangegeven bij het bestuur. Hij wenste een ander tuintje. Het bestuur heeft de tuinders rondom geïnformeerd over deze wens, om zijn eventuele gedrag te kaderen. Ook het buurthuis werd geïnformeerd.
- Zoek financiële middelen om je project draaiende te houden zoals Cera, het lokaal bestuur, de Koning Boudewijnstichting, het Delhaize fonds, de Nationale Loterij...
- Zorg dat nieuwe vrijwilligers kunnen inrollen en zelf hun takenpakket kunnen kiezen/samenstellen. Zo voelen ze zich meer op hun gemak en is de kans groter op een duurzaam engagement.
- Werk mee met initiatieven zoals 'de Roefeldag'. De Roefeldag is een dag waarop kinderen van de basisschool bij bedrijven, verenigingen, instellingen of winkels een kijkje achter de schermen gaan nemen.
- Maak een welkomstpakket voor tuinders. In Berendrecht geven ze nieuwe tuinders een mapje met de magazines, een eigen affiche, de agenda, een zadenlijst voor de groepsaankoop en het huishoudelijk reglement. Jaarlijks krijgen ze ook een plantenpakket ter waarde van 7-8 euro (6 stuks sla, boontjes, 3 soorten ui, 20 prei- en 10 selderplanten) bij hun lidmaatschap.

Hindernissen

- Hangjongeren in de zomer zorgen voor vandalisme.
Oplossing: hier is nog geen sluitende oplossing voor gevonden. Ze hebben geen interesse in tuinieren, anders zouden ze betrokken kunnen worden. Wel trachten ze de ouders van deze jongeren op te sporen en met hen in gesprek te gaan. Indien het jongeren zijn van allochtone afkomst, zit het bestuur samen met de vzw Het Gezin.
- Communicatie met de allochtone tuinders loopt soms moeilijker doordat ze de taal minder machtig zijn of omdat ze geen mailadres hebben.
Oplossing: in samenwerking met de buurtwerking van deze gemeenschap (vzw Het Gezin) krijgen deze tuinders extra-uitleg en wordt het mailverkeer hen ook bezorgd.
- Aanwezigheid van de allochtone gemeenschap op activiteiten is beperkt.
Oplossing: op de algemene ledenvergadering biedt men geen alcohol aan tijdens het officiële deel, pas daarna is er een los feest en komt de alcohol op tafel. De reden hiervoor is dat als deze gemeenschap getrakteerd wordt, zij terug willen trakteren. Het aanbieden van alcohol is uit den boze in hun cultuur. Vaak mijden ze dus zulke evenementen om dit niet steeds te moeten toelichten.
- De buurt raakt nog onvoldoende betrokken in het tuinproject.
Oplossing: Een vast oogstmoment organiseren voor de fruitbomen. Zo kan er ook meer sociale controle ontstaan en kan er minder vandalisme optreden.

Succesverhaal

De tuinders worden al een 3 à 4 jaar uitgenodigd om deel te nemen aan de 'iftar'. Iftar is de maaltijd die gedurende de vastenmaand ramadan door moslims genuttigd wordt direct na zonsondergang. Deze maaltijden zijn bedoeld om met burens en vrienden te nuttigen.

Wat echt telt is het samen tuinieren. De kleine tuinen brengen meer vriendschappen op waardoor de tuinders langer blijven plakken op de tuin. (Wim Robersscheuten)

Daan van de Vijver

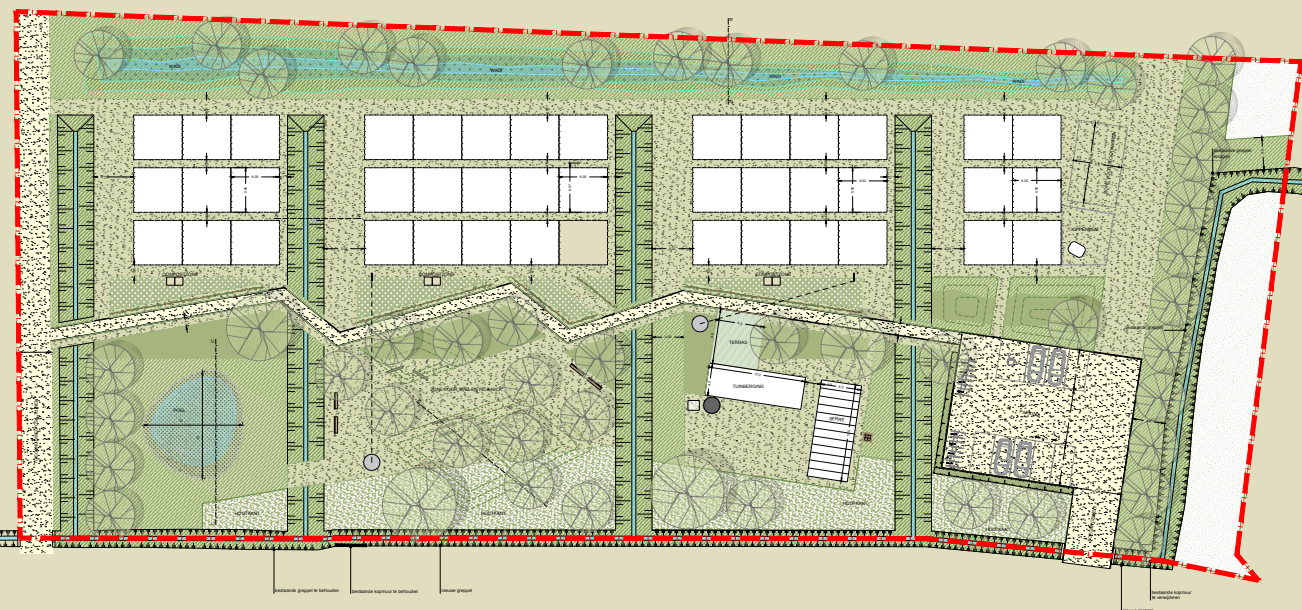
Tuinen als bron voor een gezond leven

Het is frappant hoe eigentijds het artikel uit 1930 aanvoelt. Los van het verschil in schrijfstijl en taalgebruik kunnen we eigenlijk de hele tekst nog steeds gebruiken.

Het is ondertussen meermaals wetenschappelijk bewezen dat 'in de natuur zijn' goed is voor ons. Een betere concentratie, het ideale antidepressivum, de beste manier om aan verse en gezonde voeding te komen en een gezonde lichaamsbeweging in de frisse buitenlucht.

Tegenover 1930 is onze bevolking met 3 miljoen vermeerderd. Onze ruimtelijke planning is een soep door de aanhoudende lintbebouwing en vrije oppervlaktes zijn nog schaarser dan toen. Hoogbouw biedt hierbij deels een oplossing. Maar mensen die in een appartement wonen, hebben geen tuin of groen om in te vertoeven.

Dus de groene gordels of 'groen-blauwe netwerken' zoals ze vandaag genoemd worden, worden steeds belangrijker. Naast 'wilde' natuur is er ook nood aan recreatief groen zoals volkstuintuinen en zorgtuinen. Daar kan iedereen tot rust komen en de mooie hobby die tuinieren is, uitoefenen.

ONTWERP NIEUW VOLKSTUINPARK OVERAKKER DEERLIJK (Ontwerp door Nele Guiljam)

De volkstuintuinen zijn door de jaren heen niet veel veranderd en tegelijk compleet veranderd. De percelen zijn een stuk kleiner geworden, tussen de 30 en de 100m².

De teelten zijn vooral moestuingerelateerd; dit komt omdat de parken zelf een natuurlijker invulling hebben gekregen. Meer wilde natuur rondom, met ruimte voor bestuivende insecten, vogels, aquatisch leven ...

De algemene focus is ook verschoven. De tuin was vroeger vaak een noodzaak om rond te komen voor het gezin, een aanvulling op het inkomen. De volkstuin is nu meer een ont-

moetingsplaats in de gezonde buitenlucht. Er wordt ook meer gedeeld, geen aparte tuinhuizen meer maar gemeenschappelijke bergingen. Maar ook de kruidtuin, kippenren en boomgaard worden gedeeld.

Gezonde voeding, ontspanning en gezonde lichaamsbeweging zijn factoren die zowel vroeger als vandaag blijven gelden.

Wil je graag ook zo'n project opstarten of de handen uit de mouwen steken op zo'n tuinproject?

Contacteer ons via info@tuinhier.be

Klimaatopwarming

1930

2020

CO₂

De CO₂- of koolzuurgastoename wordt aanzien als de belangrijkste oorzaak van de klimaatopwarming.

Anno 1930 bedroeg de CO₂-concentratie 0,03 %, hetzij 300 ppm (ppm = parts per million = per miljoen luchtdeeltjes zitten er 300 CO₂-deeltjes).

Nu, 90 jaar later, zit het wereldgemiddelde op ca. 410 deeltjes. Grosso modo kwam er dus jaarlijks gemiddeld 1 deeltje CO₂ (1 ppm) bij met nagenoeg een verdubbeling sinds het jaar 2000.

Als plantenkwekers zijn we daar niet rouwig om, omdat de CO₂ in de lucht a.h.w. een meststof is voor onze planten dankzij de fotosynthese. 'Hoe meer, hoe beter' kunnen we stellen ware het niet dat de CO₂ bijdraagt aan de klimaatopwarming. Dus met toenemende kansen op drogere en warmere zomers.

Dus hebben we redenen te over om veel groene planten te telen. Ze groeien steeds beter en ze trekken constant CO₂-deeltjes uit de lucht. Daarmee dragen wij als tuinliefhebbers bij in de strijd tegen de klimaatopwarming!

Luc Deboosere

Win een 'Zakboek voor de Klimaattuin'

1 000 nummers lang al brengt ons maandblad de meest actuele en diepgravende tuininformatie tot bij u. Het magazine kan dat dankzij een flinke groep gedegen tuinexperten, die elk vanuit hun vakgebied en doorgedreven interesse, hun kennis willen delen.

Soms gaan ze in het delen van die kennis en passie nog een stapje verder en brengen ze een heus tuinboek uit, zoals het 'Zakboek voor de Klimaattuin'.

Omdat dit **1 000ste nummer** een feestelijk nummer is, geven we u de kans om zo'n Zakboek gratis thuisgestuurd te krijgen.

We hebben tien exemplaren klaar liggen voor de lezers die het antwoord weten op **VOLGENDE VRAAG: Welke twee medewerkers van ons Tuinhier-magazine zijn de auteurs van het 'Zakboek voor de Klimaattuin'?**

Stuur je antwoord door naar maandblad@tuinhier.be met vermelding 'Win een Zakboek voor de klimaattuin'.

Vermeld duidelijk je naam en adres bij je antwoord. De oplossing moet ons bereikt hebben tegen uiterlijk 14 maart 2020.

Uit de correcte inzendingen worden tien winnaars geloot. Zij krijgen elk zo'n 'Zakboek voor de klimaattuin' toegestuurd.

Groenbemesters en aaltjes: fabels en waarheid (deel 2)

Groenbemesters: niet al wat blinkt is goud

'Ieder nadeel heeft ook zijn voordeel' verkondigde de wereldberoemde voetballer Johan Cruyff. Dit kunnen we ook omdraaien. Groenbemesters hebben vele voordelen, maar ook nadelen.

Opbrengstderving

Wanneer we een groenbemester zaaien, kunnen we op dat perceel geen tweede teelt van bijvoorbeeld bonen, bloemkool, prei enz. meer telen. Hierdoor hebben we een opbrengstderving voor dat perceel.

Zaaien we zelfs *Tagetes patula*, correct naar aaltjesbestrijding toe, dan hebben we bijna geen oogst op dat perceel. Om effect te hebben op aaltjes moeten de *Tagetes patula* immers minimum 3 maanden op het perceel bloeien alvorens het afvriest.

Daar het 6 tot 8 weken duurt alvorens *Tagetes patula* bloeien, kunnen we minstens 5 maanden niets telen op dat perceel.

Daar we pas in mei kunnen zaaien (omwille van de vorstgevoeligheid van *Tagetes patula*), is het teeltseizoen voor dat perceel voorbij en hebben we geen enkele opbrengst.

Onkruidontwikkeling

In droge omstandigheden kunnen sommige groenbemesters in de beginfase veronkruiden. Niet alle groenbemesters ontwikkelen zich immers snel en bedekken de bodem

Sommige groenbemesters (bv. Phacelia) trekken bijen, wespen en vlinders aan, maar kunnen het volgend groeiseizoen voor wildopslag zorgen!

Bladrammenas zaaien veroorzaakt binnen de kortste keren knolvoet. Van deze bloemkolen kan je dan alleen maar dromen.

vlug. Hierdoor kan er onkruidontwikkeling tot stand komen met zaadvorming tot gevolg. Dit kan ons zuur opbreken in de volgteelt.

Gewasopslag in volgteelt

Verschillende groenbemesters zijn niet-vorstgevoelig en blijven de winter door groeien. In het voorjaar zijn deze dan dikwijls moeilijk handmatig of kleinmachinaal onder te werken. Hierdoor kan er in de volgteelt gewasopslag zijn van de geteelde groenbemester. Dit berokkent ons heel wat kopzorgen en extra werk.

Zaadvorming

Sommige groenbemesters zoals *Tagetes patula* en *Phacelia* komen vlug tot zaadvorming. Wanneer we niet gepast reageren, zal er het volgend seizoen zaadopslag zijn van de geteelde groenbemester.

Zaadopslag is afhankelijk van het zaaitijdstip en het al of niet vorstgevoelig zijn van de groenbemester.

Vroeg optredende of laattijdige vorst zal ook de zaadvorming bepalen.

Meer aaltjes!

Door het telen van een groenbemester, over de winter heen, is er geen zwarte braak (= geen enkel gewas of onkruid) op ons perceel.

In een gewasloze periode sterven vele aaltjes af, maar door de teelt van een groenbemester is er geen gewasloze periode. De aaltjes blijven hierdoor voedsel vinden met een sterke aaltjesvermeerdering tot gevolg. Door enkele maanden zwarte braak toe te passen zou de aaltjespopulatie sterk verminderen.

Waardplant voor ...

Groenbemesters kunnen ook waardplant zijn voor schimmels, ziekten en insecten. Op deze wijze helpt de groenbemester deze plagen te overwinteren.

Denken we maar aan het slakkenvermeerderend effect van snijrogge en andere grasachtige groenbemesters.

**Wat wil ik bereiken met mijn groenbemester?
Dat zal mijn keuze bepalen!**

Ons doel zal de keuze van de groenbemester helpen bepalen. Vele biooestuiniers zaaien automatisch *Tagetes patula* of *Phacelia* als groenbemester. Na deze artikelenreeks zou dit automatisme tot het verleden moeten behoren.

• **De bodemstructuur verbeteren**

Willen we met onze groenbemester de bodemstructuur verbeteren of beletten dat de grond dichtslibt, zullen we het best een diepwortelend gewas zoals Japanse haver zaaien.

Bij de aankoop van het zaad van Japanse haver moeten we heel aandachtig zijn. Japanse haver wordt immers veel verkocht in een mengeling met bladrammenas. Bladrammenas moeten wij te allen tijde vermijden in onze moestuin omdat het behoort tot de familie van de koolachtigen.

Zaaien we toch bladrammenas, dan zaaien we eigenlijk 'kolen' en zullen we binnen de kortste keren de schimmel knolvoet in onze tuin hebben. Bij knolvoet kunnen we 7 jaar geen enkele kool meer telen (ondanks alle fabeltjes die erover de ronde doen).

• **Aaltjes verminderen**

Het volggewas zal bepalen of we met een groenbemester aaltjesvermindering kunnen nastreven. Er is immers geen enkele groenbemester die alle soorten aaltjes bestrijdt.

Tagetes patula bijvoorbeeld, zal de populatie van de wortelzieaaltjes verminderen, maar terzelfdertijd de wortelknobbelaaltjes, de Trichodoriden en de stengelaaltjes sterk vermeerderen.

• **Veel biomassa**

Wil ik veel biomassa telen, dan kijken we vooral naar de wortelontwikkeling. Wortels leveren immers 35 % effectieve organische stof, de bovengrondse massa slechts 20 %. Japanse haver en snijrogge zijn hiervoor ideaal en leveren veel biomassa.

Japanse haver is een voorbeeld van een bodembedekkende groenbemester. Veel vogelsoorten doen zich te goed aan het zaad. Ook patrijzen en fazanten pikken een graantje mee en zoeken vaak dekking in dit hogere gewas.

Na de teelt van je vroege aardappelen behoren nog vele groenbemers tot de mogelijkheden om te zaaien. Wees wel bedachtzaam bij je keuze.

• **Meer biodiversiteit**

Streven we met onze groenbemester naar meer biodiversiteit in onze moestuin en willen we de bijen en andere bestuivers steunen, dan zaaien we het best *Phacelia* of *Tagetes patula*. Groenbemers kunnen ook nog dienen als schuilplaats voor vogels en andere dieren.

• **Bescherm uw volggewas!**

Willen we gezondheidsproblemen vermijden voor het volggewas, dan zullen we een groenbemester kiezen die vlug bodembedekkend en toch vorstgevoelig is.

Hierdoor zal er na de eerste vorst toch nog een periode van 'zwarte braak' zijn. Dit zal de aaltjespopulatie verminderen, in meerdere of mindere mate, naargelang de duur van de zwarte braak. Japanse haver is hiervoor erg geschikt.

• **Het zaaitijdstip**

Het zaaitijdstip zal ook heel belangrijk zijn bij de keuze van onze groenbemester. Wanneer is het perceel vrij en kan ik zaaien?

Zal de groenbemester zich nog voldoende ontwikkelen en de bodem vlug kunnen bedekken? De keuzemogelijkheden zullen kleiner worden naarmate het seizoen vordert.

• **Manier van inwerken**

Vermits we de groenbemester handmatig of kleinmachinaal moeten onderwerken, is de wijze van vernietigen ook niet onbelangrijk.

Sommige groenbemers zoals raaigras of snijrogge, kunnen in het voorjaar hardnekkig zijn. Andere vriezen te vlug af en kunnen later op het jaar veronkruiden zoals *Tagetes patula* of *Phacelia*.

Een passende groenbemester zaaien vereist dus wat denkwerk.

In het volgend artikel zullen we de voordelen van verschillende groenbemers bespreken.

*Johan Moens
De Bio Moestuiniers*

Geknipt om te snijden (deel 6)

Eenjarige snijbloemen

In dit laatste artikel spelen we met eenjarige planten in op de korte termijn om snijbloemen te kweken. Eenjarige planten kennen een groeicyclus van slechts één jaar. Ze kiemen in het voorjaar uit zaad, groeien, bloeien, geven eventueel zaad en sterven tegen de winter af. Je kan ze te gepaste tijde bij het openen der bloemknoppen knippen voor de vaas of het bloemstuk.

Kijk uit!

Toch even verduidelijken dat de grens tussen eenjarig en tweejarig niet scherp is afgeïjnd. Planten als leeuwenbek (*Antirrhinum*), duizendschoon (*Dianthus*), muurbloem (*Cheiranthus*), klokjesbloem (*Campanula*), e.a., hebben enige koude nodig om in de bloeifase te geraken.

Die koop je het best in een plantenhandel als jong plantgoed na de winter. Eigenlijk noemen we dit al tweejarige planten, die in het voorjaar van hun tweede groeijaar tot bloei komen.

Let wel op, want veel plantengeslachten kennen naast eenjarige ook doorlevende soorten, bijvoorbeeld ridderspoor, gipskruid, korenbloem, e.a. Kijk goed naar de juiste soort en lees de omschrijving op het pakje zaad.

Binnenskamers

De planten in dit verhaal kan je kopen als zaad in pakjes in de detailhandel. Om vroeg te genieten zaai je het best in potgrond in bakjes/potjes binnenskamers of in serre. Zal je nog verspenen in potjes?

Je beleeft het meeste plezier als je zelf de plantjes kweekt, dus van bij de geboorte tot in de vaas. Knip je ze niet, dan

Voor veelheid en kleur moet je bij Cosmos zijn!

sieren ze de tuin. Eenjarige planten hebben de eigenschap relatief snel en langere tijd te bloeien.

Reukerwten mag je nu al binnen zaaien!

Regels van de kunst

Houd de binnen gezaaide plantjes tot begin mei binnen want de eerste zwaluw maakt de lente niet! Luister naar de weerman/-vrouw voorleer je plantjes aan de volleggrond toe te vertrouwen. Plant ze uit op minder zonnige dagen zodat ze bij de overstap van binnen naar buiten geen zonneshag krijgen.

Bereid de grond voor volgens de regels van de kunst en geef zeker wat samengestelde meststof met een N/K verhouding van ongeveer 1 op 1, bijv. 15/15, 20/20. De N is voor de groei en de K staat garant voor de bloei. Werk je met organische meststof, geef er dan toch voldoende. De plantafstand is afhankelijk van de te verwachten plantontwikkeling, maar speelt rond de 30 cm.

Zaai ter plaatse

Hoef het niet zo snel te gaan, dan kan je veel plantjes zaaien in volleggrond begin mei. Denk bijvoorbeeld aan zonnebloemen, eenjarige korenbloemen, goudsbloemen, e.a. De grond moet dan zeker al zijn voorbereid.

Problematisch is wel dat je bij het opkomen het onkruid moet wieden tussen de genodigden. Uitdunnen achteraf is meestal nodig. In de optiek van een deel te snijden, kan je ze wat minder uitdunnen, ofwel dichter planten zodat een ander deel planten blijft staan.

De standplaats is volle zon; ze moeten gezien hun beperkte levenscyclus optimaal van de zon genieten.

Bloeitijdstip

Jonge zaailingen zijn altijd kwetsbaar. Zelfs mei kan nog grillig en koud zijn. Enige beschutting van de opkomende zaailingen kan dankbaar zijn. Denk hierbij vooral aan gebruik van een vliesdoek of wat afscherming tegen koude wind.

Let op: jong betekent ook sappig en mals en daar zijn slakken verzot op! Bij het zaaien binnenskamers zit je wel veiliger.

Je kan altijd ook verspenen uit het zaaikistje naar vollegrond. Verspeen of plant niet te laat om de planten voldoende 'kloek' te houden. Buiten gezaaid geeft automatisch latere bloei. Een maand later gezaaid + tragere opkomst = een kleine twee maand latere bloei.

Kuddedieren

Gezien het kortlevende planten zijn, zijn ze meestal niet zo sterk als een solitaire plant. Het zijn als het ware kuddedieren: zet ze in groepen, dan steunen en beschermen ze elkaar.

Voor hoge soorten als zonnebloem, ridderspoor en cosmea is wat steun welkom. Van vele planten is het wenselijk een paar planten in zaad te laten komen opdat ze zich vanzelf naar het volgend jaar kunnen uitzaaien.

Zinnia zal je niet ontgoochelen!

Kattenstaart is er in hangende en in staande versie

Overzicht

Alle planten in detail beschrijven is niet haalbaar. We geven in tabelvorm een overzicht van de mogelijke kandidaten in alfabetische volgorde.

Wat zaaitijd betreft, zijn de aangeduide maanden deze waar- bij binnen of onder glas kan worden gezaaid. Dit kan in bakjes of in potjes (bijv. reukerwt en lers klokje). Waar 'buiten' staat (bijvoorbeeld bij goudsbloem), kan deze direct buiten in vollegrond.

Een paar 'specialekes'

Violier of *Matthiola*, die mooie en welruikende snijbloem, kan als eenjarige en als tweejarige worden gekweekt. Zeker kopen als plantgoed in het voorjaar als je ze vindt!

Binnen *Cosmos* vind je geen geel of oranje, tenzij je kiest voor *Cosmos sulphureus* met haar verleidelijke kleuren. Ideaal voor in een hoge, eerder droge border en geliefd door velerlei insecten.

Wacht niet langer om de speurtocht naar deze planten- en kleurenrijkdom, nu nog in zaadvorm, aan te vatten!

Nederlandse naam	botanische naam	kleur	zaaitijd	opmerking
berenoor	<i>Arctotis venusta</i>	diverse	maart	voor boeket
cosmea	<i>Cosmos bipinnatus</i>	wit tot dieproze	april	lange bloei
duifkruid	<i>Scabiosa atropurpurea</i>	diverse	april	goede snijbloem
gipskruid	<i>Gypsophila elegans</i>	wit	april	lang houdbaar
goudsbloem	<i>Calendula officinalis</i>	geel-oranje	mei buiten	zaait zichzelf
hanenkam	<i>Celosia argentea</i>	geel tot rood	maart	pluim of hanenkam
lers klokje	<i>Molucella laevis</i>	groen	maart	goede snijbloem
kattenstaart	<i>Amaranthus caudatus</i>	rood & groen	april	sterke groeier
korenbloem	<i>Centaurea cyanus</i>	blauw	mei buiten	bloemenmengsel
reukerwt	<i>Lathyrus odoratus</i>	alle kleuren	februari	klimplant
ridderspoor	<i>Consolida ajacis</i>	wit-rood-blauw	april	lange bloemstelen
sierkolen	<i>Brassica</i>	diverse	juni buiten	herfstverkleuring
vrijgezellenknoop	<i>Gomphrena</i>	paars	maart	ook droogbloem
zinnia	<i>Zinnia elegans</i>	alle kleuren	april	mooie kleuren
zomeraster	<i>Callistephus</i>	wit tot paars	april	warme plaats
zonnebloem	<i>Helianthus annuus</i>	geel tot rood	april	diverse hoogtes

Luc Deboosere

Wat je moet weten over je potgrond (deel 2)

Wat zit er in een plasticzak met potgrond?

In de tuincentra liggen verschillende soorten potgrond in plasticzakken met mooie kleuren en foto's erop. Soms staat erop waarvoor hij speciaal is samengesteld. Cactuspotgrond, orchideeënpotgrond, potgrond voor zuurminnende planten, universele potgrond, potgrond voor bloembakken, potgrond voor de grondverbetering, enz....

Er bestaan verschillende merken en grotere tuincentra hebben veelal hun eigen label. Om potgronden te vergelijken heb je een basiskennis nodig en moet je kunnen aflezen op de zak welke soorten veen en andere stoffen erin zitten, welke pH, welke en hoeveel voedingsstoffen in het mengsel zijn gemengd. Ook eventueel andere vermeldingen, zoals organisch stofgehalte en geleidbaarheid, kun je daar aantreffen.

Achteraan de plasticzak vind je al deze gegevens over de componenten van de potgrond. Hier de uitleg over een paar woorden die voor ons misschien vreemd klinken:

Veenmosveen of sphagnumveen

Dit is de bovenste laag van 30 cm in een veengebied die weinig verteerd is. De kleur is okergeel en kan 10 tot 12 keer zijn gewicht aan water bevatten. **Het wordt gebruikt in de duurdere potgronden die van zeer hoge kwaliteit zijn.**

Turfstrooisel, turfmolm of witveen

Dit is turf van een zeer goede kwaliteit. Hoe hoger dit percentage in de potgrond, hoe beter de potgrond is, maar ook hoe duurder. Het is lichtbruin van kleur, weinig verteerd en wordt ontgonnen 30 cm onder de veengroeilaaag. De laag waaruit turfstrooisel wordt ontgonnen is 1 tot 1,5 meter dik.

Dit turfstrooisel wordt in de potgrondfabriek verschillend vermalen in fijn, normaal en grof turfstrooisel. Dit staat soms op de verpakking. Grof gemalen is voor grotere potten en planten voor een langere teeltduur. Fijn gemalen wordt gebruikt voor zaai- en stekgronden.

Bonkveen

Dit is turfstrooisel met een minder goede kwaliteit. Vroeger werd door de energiebedrijven zwarte turf als brandstof gebruikt en werd het turfstrooisel of bovenste laag niet gebruikt en opzij gezet. Hierdoor verteerde het en verminderde de kwaliteit zeer sterk.

Is bonkveen te kort van structuur geworden, dan is het door het lage luchtgehalte ongeschikt voor de potgrondproductie. Bonkveen moet minstens 4 keer zijn gewicht aan water kunnen houden, anders is het ongeschikt.

Tuinturf of zwartveen

Dit is de onderste laag die al zeer goed verteerd en donkerder van kleur is. **De kwaliteit is niet goed** en wordt op het veld verbeterd.

In de herfst wordt dit product uit de grond gehaald en op het veld gezet in lagen van 15 cm. Na de winter wordt het verzameld, nadat het tijdens de winter is doorvroren waarbij de turf een betere structuur heeft gekregen en nuttig is voor potgrondmengsels.

Tuinturf kan ook zuiver gebruikt worden om de tuingrond te verbeteren, waardoor het humusgehalte stijgt.

De kwaliteit van elke veensoort wordt aangegeven met het cijfer voor de watercapaciteit, dat aangeeft hoeveel gram water 100 g droge turf kan opnemen en vasthouden. Voor turfstrooisel is dit minstens 800 g water en voor bonkveen en tuinturf 400 g.

Groencompost, compost

Wegens de schaarste van goede turf, worden tegenwoordig veel soorten compost in de potgrond vermengd. Dit staat dan ook in kleine lettertjes achteraan op de zak.

Ook houtvezel, plantenvezel, cocosafvalproduct zijn organische producten die de potgrond luchtiger en stabielere moeten maken.

Kalk en meststoffen

Dolokal en zeewierkalk zijn kalk- en magnesiummeststoffen om de pH te verbeteren en dienen ook als voeding voor de plant.

Meststoffen kunnen van organische oorsprong zijn, zoals hoornmeel, beendermeel, guano, bloedmeel, enz ..., of van niet-organische oorsprong: PG-mix, blauwe korrel...

NPK duidt de volgorde van stikstof, fosfor en kali aan met procentuele hoeveelheden van bijvoorbeeld 12-8-16, met micronutriënten die niet worden vermeld maar moeten aanwezig zijn voor een goede groei van de planten.

Er wordt 1 tot 1,5 kg meststof per m³ in de potgrond vermengd, veelal onder de vorm van PG-mix.

Een voorbeeld van een goede potgrond voor perkplanten in bloembakken:

70 % turfstrooisel: bleke turf met groot luchtvolume
 20 % tuinturf met klein luchtvolume
 10 % klei
 5 kg/m³ Dolokal of kalk-magnesium meststof (dient ook om de pH te verhogen naar 6)
 1,5 kg/m³ PG-mix voor potgrondmengsels met alle noodzakelijke hoofd- en sporenmeststoffen (stikstof, fosfor, potas, ijzer, zink, koper, borium, molybdeen, mangaan)

Besluit

Tegenwoordig worden er meer en meer verschillende soorten compost in de potgrond vermengd. Om te weten wat de beste potgrond is voor bijvoorbeeld bloembakken, kan een vergelijkende test gebeuren met een aantal potgrondsoorten.

Fons Verlinden

Sommige TUINHIER-afdelingen kopen 'professionele' potgrond in wrak of big-bag, om deze onder hun leden te verdelen.

Veel potgronden bevatten reeds (organische) meststoffen. Kijk goed naar de hoeveelheden en werkingsduur i.v.m. het gebruik van deze potgrond.

Laat je inspireren!

Alles voor je tuin, terras en balkon!

Koop je natuurlijk bij **DEZADEN.NL**

DEZADEN
www.dezaden.nl

Van Tack Serres KWALITEIT AAN BETAALBARE PRIJS
 Fruitkooien met deur / insectengaas

Serres met vaste deur / Verschillende afmetingen
 Kaders voor bouw volièrres / kippenren in verschillende afmetingen

Info & foto's op webwinkel: www.serresvantack.be
 E: info@serresvantack.be | T: 0476 85 56 70

N.V. Boom- en Rozenwakerijen
van pelt
 Lierbaan 194 A 8-2580 PUTTE
 Tel. 015/75 52 09 Fax. 015/75 35 91
www.vanpelt.nv.com
info@vanpelt.nv.com

Kwaliteit - Service - Uniek assortiment

DE VOLKSTUIN

Jaarabonnement:
12 frank

— Maandblad voor de leden van het —
Nationaal Werk van den Akker en den Haard

Losse nummers:
1,25 frank

Stichter-Uitgever: J. Callens, gew. sekretaris van het Provinciaal Verbond van West-Vlaanderen, Grootte Markt, 1. --- Telefoon 382

Werk van den Akker per Radio

Eene eerste voordracht over de groote sociale beteekenis van het Nationaal Werk van den Akker en den Haard zal uitgezonden worden op golflengte 245,9 m. op 2 November e. k., te 10 uur, door J. Callens, Hoofdopsteller van "DE VOLKSTUIN".

Huisvrouwen en jonge Dochters

Lees hieronderstaande artikel en laat U dadelijk inschrijven voor de kursussen in Huishoudkunde en Kookkunst.

N. B. — De afdelingen die wenschen een cursus in te richten, kunnen zich voor aanvraag en verdere inlichtingen wenden tot de Redactie, J. Callens, Grootte Markt, 1, Koetrijk.

Aan onze Huisvrouwen

Het is voor de weldenkende huisvrouw een aangename taak te mogen zorgen voor 't geluk en de welvaart van hare huisgenooten. Daar dit geluk en die welvaart grootelijks afhankelijk zijn van de gezondheid dier personen, zoo is hare aandacht steeds gevestigd op al de hulpmiddelen welke de gezondheid kunnen behouden of bevorderen.

Biedt aan voor het volgend seizoen :

Géraniums, Fuchsias, Coléus, Dahlias, Chrysantemen, Salvias, aan 100 fr. de 100.

Bégonias Vernon, Tomate-planten en Achyranthes in 3 soorten aan 20 fr. de 100.

Ook in kleine hoeveelheden, schoone planten en allen in pot gekweekt te bekomen bij

P. VAN DEN BOSSCHE
Hoofdhovenier, Kasteel van Beirvelde
TE BEIRVELDE

Aardbeiplantje.nl

VAN DE ECHTE KWEKER

Lekkere aardbeien uit eigen tuin

Met aardbeiplanten van de echte kweker:
www.aarbeiplantje.nl

www.aarbeiplantje.nl

Zakboek voor de klimaattuin

Auteur: Marc Verachtert & Bart Verelst
 Uitgever: Lannoo
 Aantal bladzijden: 176
 Formaat cm: 17 + 21 cm
 ISBN: 978 9401 4648 33
 Uitvoering: Paperback
 Adviesprijs: € 19,99

Het 'Zakboek voor de Klimaattuin' is tot stand gekomen uit de samenwerking tussen groenjournalist Marc Verachtert en gepassioneerd tuinschrijver Bart Verelst. Hun idee was om op zoek te gaan naar creatieve oplossingen die het leven in een warme tuin aangenamer kunnen maken. In het boek worden alle aspecten van het zomerse tuinleven behandeld.

Marc en Bart geven niet alleen tips inzake planten die goed aarden in extreme omstandigheden, ze geven ook de nodige suggesties om het leven voor ons als mens in perioden van hitte en droogte aangenamer te maken. Een tuin moet immers altijd een plaats van ontspanning en genot blijven.

Er wordt in het 'Zakboek voor de Klimaattuin' geïmagineerd met creatieve manieren om zowel de tuin, het huis, als de moestuin te voorzien van schaduw, koelte, en water. Het gevoel van 's zomers bij valavond op het terras te zitten, terwijl de terrastegels nog gloeiend heet zijn en de omgevingstemperatuur tot laat in de avond drukkend warm is, is de laatste jaren niet onbekend. Marc en Bart bieden een pasklare oplossing om deze momenten 'aangenaam fris' te laten aanvoelen.

Ook wordt er veel aandacht besteed aan schaduw: is het mogelijk om voor het keukenraam een natuurlijke schaduwconstructie te plaatsen die in niet-schaduwrijke periodes afwezig is, zodat het mooie vergezicht niet voor eeuwig verdwijnt? Volgens Marc en Bart is zo iets eenvoudig op te lossen: beiden geven een reeks van suggesties op om tijdelijke schaduwbrengers te creëren.

In het zakboek wordt de opwarmingsproblematiek vanuit revolutionaire hoek benaderd. Zuchten en klagen komen niet aan bod: beide auteurs vatten de koe bij de horens en helpen de lezer om zich te wapenen tegen extreme weersomstandigheden en alsnog op heerlijk ontspannen wijze te kunnen genieten van de tuin. Want daar draait het tenslotte om: leven als God in Frankrijk in eigen tuin, óók bij tropische omstandigheden.

Beide tuinliefhebbers zijn er stevast van overtuigd dat de veranderende weersomstandigheden hen niet uit de tuin zullen houden, integendeel: ze omarmen de 'Climate Change' en gaan vol goede moed de uitdaging tegen hitte, droogte, piekbuien, windstoten aan.

Het eerste magazine van Tuinhier verscheen in:

Antwoord 1: januari 1896

Antwoord 2: maart 1930

Antwoord 3: februari 1945

Hoe deelnemen?

Stuur je antwoord door naar maandblad@tuinhier.be met vermelding 'wedstrijdvraag maart'. Vermeld duidelijk je naam en adres in je antwoord. Wie per brief wil antwoorden, stuurt dit naar Pieter de Coninckstraat 26, 8820 Torhout.

De oplossing moet ons bereikt hebben tegen uiterlijk 12 maart 2020. Uit de correcte inzendingen worden drie winnaars door lottrekking aangeduid. Zij krijgen elk een tuinboek doorgestuurd.

Oplossing vorige maand

Vorige maand vroegen we welk organisme de wortelknobbels vormt die stikstof binden bij de vlinderbloemigen?

Het antwoord was: *Rhizobium*bacterie

Proficiat aan de winnaars. Zij krijgen elk een prachtig tuinboek toegestuurd.

De winnaars van vorige wedstrijd waren:

Jos Bloemen - Kleine Schoolstraat 7, 3960 Bree

Jacques Verdonck - Pezelstraat 61, 8970 Poperinge

Marc Vindevogel - Rodenburgplein 17, 8510 Marke

Moeder Klokke

*Moeder klokke klopte
 Met heur beksken op den grond.
 Heel heur keelke kropte
 Als z'er riep heur kiekskens rond.*

*'t Was een vlieg, een vette
 Die de klok had afgeteld,
 Die nu vloekte, blette,
 Spart'lend met een Spaansch geweld.*

*Maar 't en leed niet lange.
 Tachtig teentjes tripten rap,
 Twintig bekskes 'lijk een tange,
 Zochten naar een lekk're hap.*

*En dan klonk het klokken,
 Weer het kleine koerken rond...
 Weer in moeders rokken
 Staken twintig kopkes blond.*

OP HET *Menu*: ZELFGEKWEekte TOMATEN!

Tomaten zijn niet voor niets de populairste groente. De toepassingsmogelijkheden van tomaten in de keuken zijn bijna onbeperkt! Ze zijn zeer **caloriearm** en **rijk aan vitamine A en C, voedingsvezels en antioxidanten**.

De smaak van een zongerijpte, versgeplukte tomaat is niet te vergelijken met de tomaten die je in de winkel koopt. En ook als je geen tuin hebt, kan je tomaten kweken in een **pot op het terras!**

Bekijk zeker de **biozaden** van VT: een dubbele portie gezonde tomaten op je bord!

www.zadengids.be

10 jaar
GARANTIE

Jouw oase van rust is slechts één klik verwijderd ...

www.oaso.be

... ontdek ons ruime gamma
aan tuinkassen en hobbyserres!

!!! WIN WIN WIN !!!

Ter gelegenheid van dit speciale **1000ste nummer** schenkt Polet Quality Tools prachtige prijzen weg!

Maak kans op een woelvork of één van de 2 sets bestaande uit de U-schoffelhak, de vleugelschoffel en het gekartelde voegenmes.

Hoe kan je deze superhandige tuingereedschappen winnen? Hou begin maart onze facebookpagina in de gaten. Doe mee aan de wedstrijdactie en maak kans op één van deze prachtige prijzen! Een buitenkansje om zeer kwalitatief tuinmateriaal ter ere van deze feestelijke editie in huis te halen!

Polet®

UW PARTNER VOOR

alternatieve onkruidbestrijding

ALTERNATIEVE ONKRUIDBESTRIJDING

Onkruidbestrijders op basis van glyfosaten horen niet meer thuis in onze tuin. Regelmatig hakken en schoffelen is dus de boodschap. Polet heeft tal van gereedschappen die ons helpen om onkruid op een alternatieve manier te lijf te gaan.

U-schoffelhak

Zaairijntrekker

- ✓ SNEL EN EFFICIËNT
- ✓ REGELBARE TANDEN: RIJ-AFSTAND NAAR KEUZE
- ✓ 2/3/5 ZAAI/PLANTRIJEN IN EËN BEWEGING

Vleugelschoffel

Gekartelde voegenmes

VOLG ONS OP

info@polet.be
www.polet.be

**We steken al
onze energie in
jouw bankzaken.**

De keuzes die je vandaag maakt voor je geld bepalen mee hoe de wereld er morgen uitziet. Daarom kiest vdk bank al jaren voluit voor een duurzaam ethische aanpak. Dat betekent dat we je steunen in wat jij nodig hebt in je leven, maar tegelijk kijken naar wat goed is voor de wereld rondom jou. En dat we je geld alleen investeren in zaken die van belang zijn voor ons allemaal. Vandaag. En morgen.

vdk.be

voor het leven

